

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
www.tot.or.th

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

อุทยานแห่งชาติ

ทุ่งแสลงหลวงและภูหินร่องกล้า

มทศจรรยแห่งภูผา ทุ่งหญ้า และผืนป่าประวัติศาสตร์

เข้าใจเที่ยว
เข้าใจธรรมชาติ

เข้าใจเที่ยว เข้าใจธรรมชาติ
อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง
ภูหินร่องกล้า
ISBN 974-679023-4

29.00

อุทยานแห่งชาติ ทุ่งแสลงหลวง ภูหินร่องกล้า

มหัตศวรรษแห่งภูผา ทุ่งหญ้า
และผืนป่าประวัติศาสตร์

พื้นที่รวมภท พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐ ไร่
จัดตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติและ
สรวงดิศอัยการพื้นที่ป่า และกวีตอเลียน
ส่วนใดส่วนหนึ่ง ของหนังสือเล่มนี้ ไม่จจะด้วย
สื่อใดๆ จะกระทำใดเพื่อจรงการอื่นยอนเป็น
ลายฉิมนี้จักหาจากเจ้าของดิศอัยการนี้ได้

คณะกรรมการอำนวยการจัดพิมพ์หนังสือ
ตามแผนงานเ็นเพื่อการท่องเที่ยวและส่งเสริม
การสร้างงาน ภายใต้โครงการลงทุนเพื่อสังคม
(Social Investment Project : SIP)

นางจุฑามาศ ศิริวรรณ

ผู้ว่าการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นางจุฑามาศ ศิริวรรณ

รองผู้ว่าการฝ่ายการตลาด

นายศิริพงษ์ ภิชาตพงศ์

รองผู้ว่าการฝ่ายวางแผนและพัฒนา

นายสันติชัย เอื้อจประสิทธิ์

รองผู้ว่าการฝ่ายบริหาร

นายสุรพล เศวตเศรนี

ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการตลาด

นางจุฑามาศ ศิริวรรณ

ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการตลาด

นางสาวเพ็ญสุดา ไชยธรรม

ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและงบประมาณ

นายพงษ์กร เกษสำลี

ผู้อำนวยการกองผลิตอุปกรณ์โฆษณา

นายเศวตบุษย์ จินดาภรณ์
ผู้อำนวยการกองบริหารภาพกิจ

ผู้อำนวยการโครงการ

นางจุฑามาศ ศิริวรรณ

รองผู้ว่าการฝ่ายการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หน่วยงานประสานงานกลางและรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ สำนักงานประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักบริหารหนี้สาธารณะ กรมควบคุมครอง

กรมโยธาธิการ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงาน

เร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมป่าไม้ กรมศิลปากร กรมประชาสัมพันธ์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แหล่งเงินทุน

ธนาคารเพื่อการร่วมมือระหว่างประเทศแห่งประเทศไทย

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จัดพิมพ์/ถ่ายภาพ/ภาพประกอบ/

ออกแบบ/ดำเนินการผลิต

บริษัท แปซิฟิค อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

ที่ปรึกษา

รศ. ดร. สุรวิทย์ กุณิกุล

สารบัญ

รู้จัก
อุทยานแห่งชาติ

รู้จักอุทยานแห่งชาติ
ทุ่งแสลงหลวง ภูหินร่องกล้า

สุดยอดแห่งอุทยาน

เลือกเส้นทางท่องเที่ยว

ปฏิทินท่องเที่ยว
ปฏิทินธรรมชาติ

ท่องเที่ยว เข้าใจธรรมชาติ

แรมทางกลางท้องทุ่ง
ในอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง

และชายขอบทุ่งแสลงหลวง
จากลำน้ำเข็กสู่เขาค้อ

เยือนเส้นทางเดือนถ้ำผิงตะวันตก
แห่งทุ่งแสลงหลวง

ภูหินร่องกล้า สมรภูมihenือภูผา
มหัสจรรย์บนลานหิน

เดินดงสู่หน้าดงหมันแดง
แห่งภูหินร่องกล้า

ข้อมูลการเดินทางและ
ข้อแนะนำ

๒๒-๒๕

๒๖-๒๗

๒๘-๒๙

๓๐-๓๓

๓๔-๓๕

๓๖-๓๗

ธรรมชาติ

จุดชมทิวทัศน์

เดินป่า

พักแรม

ตุนก

ส่องแก่ง

ว่ายน้ำ

วิถีชีวิต

ของที่ระลึก

รู้จักอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวงและภูหินร่องกล้า

“เบื้องหน้าของข้าพเจ้าขณะนี้ เป็นทุ่งหญ้ากว้างเขียวและยาวเหยียด มีกำแพงต้นสนตั้งเป็นทิวบางแห่งเป็นที่ราบต่ำและบางแห่งเป็นเนิน ภูเขาสลับดอกไม้ป่าสีสวยสลับกับความเขียวของหญ้าภูมิประเทศของทุ่งแสลงหลวงแปลกตากว่าป่าดงดิบที่ข้าพเจ้าเคยท่องเที่ยว ถ้าหากข้าพเจ้าเคยไปเที่ยวป่าเขาฟ้าริมาแล้ว อาจจะคล้ายคลึงกันที่เห็นทุ่งหญ้ากว้างไกลและมีฝูงสัตว์เดินหากินอยู่ไกลๆ”

สารคดีป่า “แบกปืนบุกป่า”
ส.รัตนภา

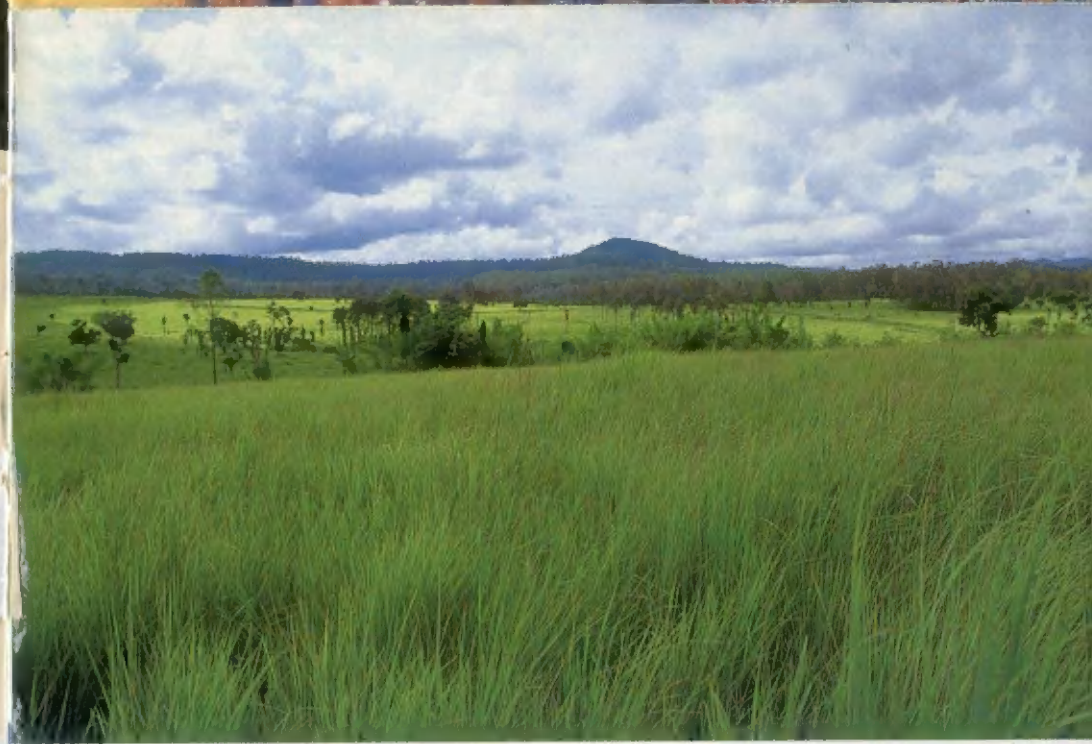

ทุ่งแสลงหลวง...สะพานนาเมืองไทย
ป่าใหญ่ในเขตรอยต่อจังหวัดพิษณุโลกกับจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้รับการกล่าวขานมานับแต่อดีตว่า แปลกตากว่าป่าอื่นๆ ในเมืองไทย ด้วยเป็นทุ่งหญ้ากว้างใหญ่หลายต่อหลายแห่งแวดล้อมด้วยดงสนขึ้นสลับอยู่ท่ามกลางป่าดงดิบและอุดมด้วยสัตว์ป่ามากมาย รู้จักกันในนาม “ทุ่งแสลงหลวง” อันเป็นผลจากการ

เปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยา เกิดเป็นที่ราบลอนคลื่นหน้าดินตื้น ธาตุอาหารน้อย ไม้ใหญ่ไม่สามารถขึ้นอยู่ได้ มีเพียงทุ่งหญ้าขึ้นปกคลุมที่ราบระหว่างหุบเขาในเทือกเขาเพชรบูรณ์ มีทิวเขาน้อยใหญ่ อาทิ เขาร่องเรือ ตาหมื่น เขาถ้ำ หรือเขาพรมศาลา เขาสามหมื่น เขาสูง เขาปู่ เขาย่า เป็นต้น ความสูงเฉลี่ยราว ๑,๐๐๐-๑,๕๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล ทอดตัวสลับซับซ้อนเป็นกำแพงด้านตะวันตกปันน้ำลงสู่ลำน้ำเข็ก คลองวังทอง คลองชมพู ไหลลงสู่แม่น้ำน่าน และแม่น้ำป่าสัก ระหว่างทางไหลผ่าน ดินป่า ไตรภพ เกิดเป็นน้ำตกที่สวยงามหลายแห่ง ทั้งน้ำตกแก่งโสภา น้ำตกปอย น้ำตกแก่งของ น้ำตกสกโกนทยาน สองฟากลำน้ำมีป่าดงดิบ ป่าสน ที่อุดมสมบูรณ์ มีทุ่งหญ้าน้อยใหญ่ราว ๑๐ ทุ่ง กระจายอยู่ทาง

ฝั่งซ้ายลำน้ำเข็ก โดยมีทุ่งแสลงหลวงเป็นทุ่งที่กว้างใหญ่ที่สุดมีเนื้อที่ราว ๑๐ ตารางกิโลเมตร ภาพท้องทุ่งกว้างใหญ่มักเป็นภาพแรกที่คนทั่วไปคิดถึงทุ่งแสลงหลวงทั้งที่จริง ๆ แล้วมีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๒ ของพื้นที่ป่าทั้งหมด ทั้งนี้เพราะความโดดเด่นของระบบนิเวศที่แตกต่างจากผืนป่าโดยรอบอาจกล่าวได้ว่าเป็น “สะพานนา” ผืนใหญ่ที่มีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในเมืองไทยก็ว่าได้ ในท้องทุ่งกว้างคือแหล่งที่อยู่อาศัยของพืชพรรณและสัตว์ป่านานาชนิด และจะแปรสภาพเป็นทุ่งดอกไม้ที่งดงามในช่วงปลายฝนต้นหนาว

จากความสมบูรณ์ของผืนป่า กรมป่าไม้จึงประกาศให้ทุ่งแสลงหลวงเป็นอุทยานแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งสิ้น ๗๔๙,๐๐๐ ไร่

ภูหินร่องกล้า...สมรภูมิเหนือภูผา
หากความงดงามของทุ่งหญ้ายากความงดงามของทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ในทุ่งแสลงหลวง คือผลงานจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาหลายต่อหลายครั้งเมื่อหลายสิบล้านปีที่แล้ว ลานหินแตกและลานหินปุ่มในภูหินร่องกล้าที่ตั้งตระหง่านอยู่ทางตอนบนของทุ่งแสลงหลวง ก็นับว่าเป็นงานประติมากรรมชิ้นเยี่ยมจากหินทรายที่กรวดมน ในหน่วยหินภูพานที่สะสมตัวมากกว่า ๑๓๐ ล้านปี เป็นความงามแปลกตาที่หาดูได้ยาก ท่ามกลางเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนแห่งภูหินร่องกล้ามีภูผันขาวเป็นยอดที่สูงที่สุด สูง ๑,๔๒๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล ด้านตะวันตกมีทิวเขาสูงปกคลุมด้วยป่าดงดิบ มีหน้าผาสูงชันยากแก่การเข้าถึงซึ่งนับเป็นชัยภูมิที่ดียิ่ง ภูผาแห่งนี้จึงกลายเป็นฐานที่มั่นที่ใหญ่ที่สุดในเขตภาคเหนือตอนล่างของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) เป็นศูนย์กลาง

ที่เชื่อมต่อไปยังทุ่งแสลงหลวง เขา คือ ภูเมี่ยง ภูซัด หล่มสัก และหล่มเก่า ซึ่งเป็นพื้นที่เคลื่อนไหวสำคัญของประเทศลาวได้อีกด้วย ระยะเวลายาวนาน ช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๕ อาณาบริเวณรอบภูหินร่องกล้า ทุ่งแสลงหลวง และเขาค้อ คือสมรภูมิสู้รบที่รุนแรงที่สุดในเมืองไทยระหว่างรัฐบาลกับ พคท. พื้นที่เหล่านี้กลายเป็นพื้นที่ต้องห้ามสำหรับการท่องเที่ยวจวบจนรัฐบาลใช้ยุทธศาสตร์การเมืองนำการทหาร ประกาศใช้นโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ชวชชิงมวลชนและยึดพื้นที่กลับคืนมา ปิดฉากการสู้รบอันยาวนานถึง ๑๕ ปีถึงเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๒๕ พื้นที่ ๑๙๐,๔๗๕ ไร่ ของภูหินร่องกล้าก็ได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ เพื่อรักษาพื้นที่ประวัติศาสตร์ที่มีสภาพภูมิประเทศ ทิวทัศน์สวยงาม ผืนป่าอุดมสมบูรณ์ และความ

มหัศจรรย์ทางธรณีวิทยาเอาไว้ ถึงวันนี้ความงดงามของธรรมชาติตัวแทนผืนป่าแห่งเทือกเขาเพชรบูรณ์ที่ยังหลงเหลืออยู่ ร่องรอยสมรภูมิการสู้รบ ณ ทุ่งแสลงหลวง และภูหินร่องกล้า ได้เผยโฉมให้ผู้คนได้สัมผัสและรับรู้ เป็นสองอุทยานแห่งชาติที่ยืนอยู่บนรากฐานประวัติศาสตร์เดียวกัน ทว่าต่างมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัวแตกต่างกันไป

สะพานนา และทุ่งดอกไม้กลางหุบเขา

ภาพทุ่งหญ้ากว้างใหญ่บนที่ราบกลางหุบเขา คือตัวแทนยามที่นึกถึงอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง ซึ่งประกอบด้วยทุ่งหญ้าน้อยใหญ่ราว ๑๑ ทุ่ง แต่ละทุ่งต่างมีบุคลิกโดดเด่นเฉพาะตัวต่างกันไป ทุ่งแสลงหลวง ทุ่งหญ้าที่กว้างใหญ่ที่สุด ดงงามราวกับทุ่งหญ้าในอเมริกา หรือ แอฟริกาเหนือ ทุ่งทุ่งเขียวขจีในหน้าฝน มีต้นไม้รูปร่างแคระแกร็น ประดับอยู่ห่างๆ ทิวสนเรียงรายอยู่ชายขอบทุ่ง เทือกเขาเหยียดยาวเป็นฉากล้อมรอบ เมื่อถึงฤดูหนาว สายหมอกลอยอ้อยอิ่งเหนือทุ่งหญ้าที่เริ่มเปลี่ยนเป็นสีทองอร่าม ทุ่งนางพญา ทุ่งหญ้าแห่งความอุดม ขณะที่ความงามของทุ่งดอกไม้หลากสี บานเต็มท้องทุ่งที่ทุ่งโนนสน คือภาพที่หลายคนไม่อาจลืมเลือนและกล่าวขานกันว่า นี่คือทุ่งดอกไม้ที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของเมืองไทย

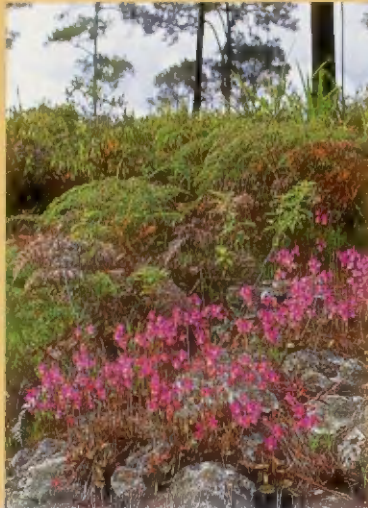
เส้นทางประวัติศาสตร์

บนพื้นที่รอยต่อ ๓ จังหวัด ครั้งหนึ่งเคยเป็นฐานที่มั่นสำคัญและใหญ่ที่สุดในภาคเหนือตอนล่างของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ซึ่งทำสงครามต่อสู้ด้วยอาวุธกับฝ่ายรัฐบาลมากกว่า ๑๐ ปี พื้นที่บนภูหินร่องกล้า และทุ่งแสลงหลวง รวมทั้งผืนป่าใกล้เคียง อาทิ เขาคือ ภูเมี่ยง ภูขัด ล้วนเคยเป็นสมรภูมิเลือดของนักรบกล้าทั้งสองฝ่าย คนมากมายพลีชีพเพื่ออุดมการณ์ทางการเมืองอันต่างกัน เสียชีวิตในพื้นที่แถบนี้สลับลงอย่างสิ้นเชิงในปี พ.ศ.๒๕๒๕ คงทิ้งร่องรอยและเรื่องราวของความขัดแย้งในอดีตมากมายไว้ตามเพิงผา บนลานหินและในสายน้ำ หากมาเยือนแถบนี้ เราอาจสัมผัสถึงอดีตผ่านเสียงกระซิบของสายลมหนาวที่เข้าหอยกยอดหญ้ากลางท้องทุ่ง หรือกรีดผ่านผาหินบนดอยสูงได้

ลานหินแตกและลานหินปุ่ม

เป็นปรากฏการณ์ทางธรณีวิทยาและโดดเด่นไม่มีที่ใดเหมือน ลานหินบนภูหินร่องกล้า มีพื้นที่ราว ๑๐๐ ไร่ เป็นร่องลึกและยาวตลอดพื้นที่กว่า ๒ เมตร สันนิษฐานว่าเกิดจากหินแตกนี้เอง โดยมาจากคำหินปุ่มเป็นลานซึ่งมีหินผุดขึ้นเป็นชั้นๆ อย่างดี แต่ละก้อนมีขนาดความสูงราว ๑ ฟุตและมีอยู่ตลอดช่วงฤดูแล้งราวเดือนเมษายน จะออกดอกขาวสะพรั่งเต็มลาน ลานหินแตกและลานหินปุ่ม เป็นที่นิยมมาชมตั้งแต่ปี ๕๐-๖๐ ล้านปีมาแล้ว และผ่านโดยน้ำและลมมานับล้านปี จนบนลานหินให้ผู้คนได้ฉงนใจในป

ง แ ส ล ง ท ล ว ง

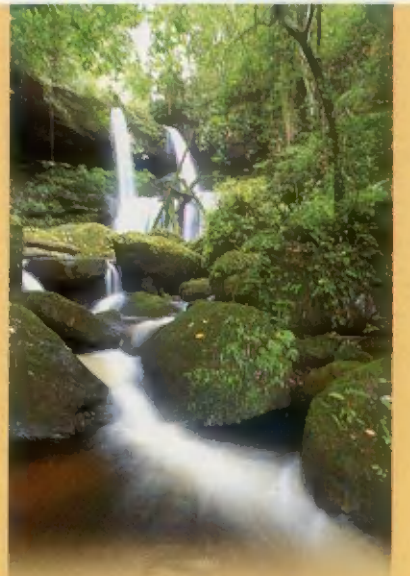
น แ ต ก และ ล าน หิน ปุ่ม

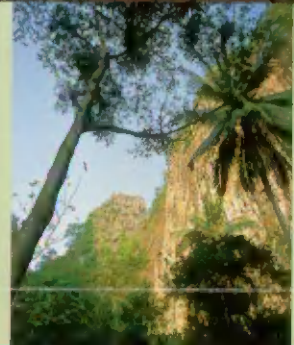
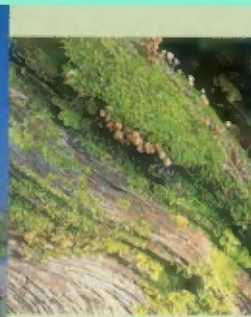
ภู หิน ร ่อง ก ล ้า น้ำ ต ก ห ม ัน แ ต ง

ปรากฏการณ์ทางธรณีวิทยาที่แปลกประหลาด
ต้นไม้ที่โตเหมือน ลานหินแตกเป็นลานหินแบน
หินร่องกล้า มีพื้นที่ราว ๔๐ ไร่ บนลานหินนี้ มีรอย
ร่องลึกและยาวตลอดพื้นผิว รอยแตกบางร่องกว้าง
เมตร ลันนั้นฐานว่าชื่อ “ภูหินร่องกล้า” มีที่มา
จากนี้เอง โดยมาจากคำว่า “หินร่องกล้า” ส่วนลาน
หินซึ่งมีหินผุดขึ้นเป็นปุ่มค่อนข้างกลม ผิวเกลี้ยงราวกับถูก
ขัดดี แต่จะก้อนมีขนาดใหญ่ใกล้เคียงกัน หินปุ่มเหล่านี้มี
ราว ๑ ฟุตและมีอยู่ตลอดลานหินริมหน้าผา
ฤดูแล้งราวเดือนเมษายน ภูหลายขาวบนลานหินเหล่านี้
ออกขาวสะพรั่งเต็มลานหินเป็นที่ตื่นตาแก่ผู้พบเห็น
ทุกและลานหินปุ่ม เป็นปรากฏการณ์ที่กำเนิดมาราว
ล้านปีมาแล้ว และผ่านกระบวนการการกัดเซาะ
สะสมมานับล้านปี จนกลายเป็นสิ่งอัศจรรย์
ให้ผู้คนได้ฉงนใจในปัจจุบัน

เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงที่สุดของอุทยานฯ ภูหินร่องกล้า
นักท่องเที่ยวที่มาถึงมักหาโอกาสไปสัมผัสน้ำตกที่
ได้รับการยกย่องว่าสวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของไทย
เพราะนอกจากความยิ่งใหญ่ถึง ๓๒ ชั้นแล้ว ธรรมชาติ
ยังประดับประดาองค์ประกอบทั้งดงามลงตัวท่ามกลาง
ป่าดงดิบสมบูรณ์ผืนสุดท้ายที่เหลืออยู่ มีพืชพันธุ์
สัตว์ป่า น่าสนใจหลากหลายชนิด เส้นทางสู่น้ำตก
จึงเหมาะแก่การศึกษาธรรมชาติอย่างดียิ่งทุกฤดูกาล
หากเป็นหน้าฝนผืนป่าชุ่มฉ่ำ น้ำตกมีน้ำเต็มเปี่ยม
แทรกสลับกับสีเขียวสดของเฟิร์นใบศร หรือ
เฟิร์นชิกแซกที่พบครั้งแรกของประเทศไทยบริเวณ
ทางไปน้ำตกแห่งนี้ ขณะที่ใบกุ่ม (เมเปิ้ล) สีแดงจะ
ห่มคลุมทั่วผืนป่าและลำธารเมื่อความหนาวเย็นมาเยือน
ส่งท้ายด้วยความงามในยามหน้าร้อน แม้ว่าจะ
น้อยลง หากป่ากลับมีสีสดจางจากกล้วยไม้ตามคำคม

อุทยานแห่งชาติ ทุ่งแสลงหลวง ภูหินร่องกล้า

เส้นทางการเดินทาง
และสถานที่ท่องเที่ยว
บริเวณอุทยานแห่งชาติ
ทุ่งแสลงหลวง
และภูหินร่องกล้า

เยือนเส้นทางเดือนธันวาคมถึงต้นฤดูใบไม้ผลิ
(๒ วัน ๑ คืน ไม่รวมเวลาเดินทาง)
ตลอดแนวเขาหินปูนทางปากตะวันตกของอุทยาน

อำเภอนนมะปราง

เดินคองน้ำตกหมันแดง แห่งภูหินร่องกล้า (๑ วัน ไม่รวมเวลาเดินทาง)

หากมีคำถามว่า ก่อนวันเสียบินบนภูหินร่องกล้าจะดับลง สภาพป่าที่เป็นเช่นไร หนทางแห่งการค้นหาคำตอบนั้นคือ การเดินคองน้ำตกหมันแดง น้ำตกใหญ่ในหุบลึกของอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ซึ่งได้รับการกล่าวขานว่าเป็นน้ำตกที่งดงามที่สุดแห่งหนึ่งของไทย โดยเฉพาะในฤดูหนาวใบไม้เปลี่ยนสีหรือช่วงแดงจะร่วงหล่นประปรายบนผืนดินด้วยเวลาแค่ ๑ วัน เราก็จะได้คำตอบว่าผืนป่าในอดีตกาลเหนือภูผาแห่งนี้มีสภาพอย่างไร

วันที่ ๑ เดินทางสู่เส้นทางภูหินร่องกล้า-บ้านทับเบิก-หล่มเก่า แวะติดต่อเจ้าหน้าที่นำทางที่หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ น้ำตกหมันแดง ก่อนเดินเท้าผ่านป่าดงดิบสู่ป่าดงหมันแดง ชมธรรมชาติผืนป่าพันธุ์ไม้ เล่นน้ำตก ก่อนกลับออกมาในตอนเย็น

ที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า

ภูหินร่องกล้า สมรภูมิต่อหน้า (๒ วัน ๑ คืน ไม่รวมเวลาเดินทาง)

ทิวเขายาวไกลของลานหินแตก ก่อนขึ้นสู่ยอดภูหินร่องกล้าบนลานหินปุ่ม เต็มไปด้วยเรื่องราวมากมายท่ามกลางชีวิตที่ดับสูญยังมีชีวิตเล็กๆ ของมวลดอกไม้หลากสีที่เบ่งบานสะพรั่งทั่วลานหินแดงเต็มชีวิตชีวาแก่ภูผา เป็นภาพความงามตามที่มีชื่อเสียงเลื่อง

วันที่ ๑ แวะชมศูนย์วัฒนธรรมชาวเขาที่หมู่บ้านม้งห้วยน้ำไซ เดินเท้าไปเที่ยวน้ำตกศรีพัชรินทร์ น้ำตกผาลาด น้ำตกตาดฟ้า และน้ำตกร่องกล้า กลับออกมาพักแรมบนภูหินร่องกล้า

วันที่ ๒ ชมนิทรรศการ ในศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ก่อนไปเยือนลานหินแตกและลานหินปุ่ม ตามรอยอดีตสมรภูมิต่อหน้าบนเส้นทางโลกที่สาม ชมความงามของดอกไม้หลากสีบนลานหิน

เลาะชายขอบทุ่งแสลงหลวง จากลำน้ำเข็กสู่เขาค้อ (๒ วัน ๑ คืน ไม่รวมเวลาเดินทาง)

หากมีเวลาไม่มากนัก การขับรถเลาะเลียบริมชายขอบอุทยานฯ ไปตามลำน้ำเข็กและชมน้ำตกสวยงามที่เรียงรายอยู่บนเส้นทาง นับว่าเป็นอีกเส้นทางหนึ่งที่เหมาะได้สบายๆ เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ หากมีเวลาอาจแวะไปชมธรรมชาติและย้อนรอยอดีตที่เขาค้อ หรือผู้ที่ชอบความตื่นเต้นท้าทายก็ไม่ควรพลาดการล่องเรือยางในลำน้ำเข็ก ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นเส้นทางล่องแก่งที่ตื่นเต้นเร้าใจที่สุดสายหนึ่ง

วันที่ ๑ ขับรถเที่ยว ตามเส้นทางจากพิษณุโลก-เพชรบูรณ์ แวะชมน้ำตกสกลนพพาน น้ำตกแก่งของ น้ำตกปอย น้ำตกแก่งโสภา อาจแวะพักแรมบริเวณน้ำตกแก่งโสภา หรือไปพักที่เขาค้อก็ได้

วันที่ ๒ มุ่งหน้าสู่เขาค้อ แวะชมอนุสาวรีย์ทหารจีนฮ่อ พิพิธภัณฑสถานฯ อนุสาวรีย์ผู้เสียสละ และพระตำหนักเขาค้อ ก่อน

เยือนเส้นทางเดือนดำม้งตะวันตก แห่งทุ่งแสลงหลวง (๒ วัน ๑ คืน ไม่รวมเวลาเดินทาง)

ตลอดแนวเขาหินปูนทางภาคตะวันตกของอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง คือเส้นทางแห่งเดือนดำที่ยังคงความลึกลับมากมายรอการค้นหา ทั้งพืชพันธุ์ไม้แปลกตา ระหว่างเส้นทาง มหัศจรรย์ชีวิตในโลกมืดมืดของปลาลำดาดและฝูงค้างคาว และความงดงามตระการตาของหินงอก หินย้อย เป็นประสบการณ์คุ้มค่าที่เก็บเกี่ยวได้ในระยะเวลาสั้นๆ

วันที่ ๑ ติดต่อเจ้าหน้าที่นำทางแล้วออกเดินทางสู่กลุ่มถ้ำแถบบ้านมุง เช่น ถ้ำพระวังแดง ถ้ำบ้านมุง ชมปลาลำดาดและฝูงค้างคาวออกหากินยามเย็น หน้าแล้ง อาจจะเลือกไปถ้ำเดือน-ถ้ำดาว ชมความสวยงามของหินงอกหินย้อยที่สะท้อนแสงแวววาว แล้วกลับออกมาพักแรมที่ทำการอุทยานฯ

วันที่ ๒ ก่อนเดินทางกลับอาจแวะเที่ยวน้ำตก ที่เรียงรายอยู่บนเส้นทางพิษณุโลก-เพชรบูรณ์

อำเภอเนินมะปราง

ก

แรมทางกลางท้องทุ่ง ในอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง (๓ วัน ๒ คืน ไม่รวมเวลาเดินทาง)

ตระเวนไปกลางท้องทุ่งธรรมชาติอันกว้างใหญ่ แวดล้อมด้วยดงดิบและทิวสนเรียงราย ถึงปลายฤดูฝนต้นฤดูหนาว หลากชนิดแบ่งบานแพรวพราวทั่วท้องทุ่ง นักนิยมธรรมชาติไม่อาจพลาดไม้งามเช่นนี้ได้ เช่นเดียวกับนักปั่นที่พิชิตกันเองขี่เที่ยวชมทุ่งแสลงหลวง-ทุ่งนางพญา-ทุ่งนาทึงดงาม คู่มากับการฝ่าฟันอย่างเต็มที่ นักท่องเที่ยวอย่างน้อยสัก ๓ วัน ๒ คืน

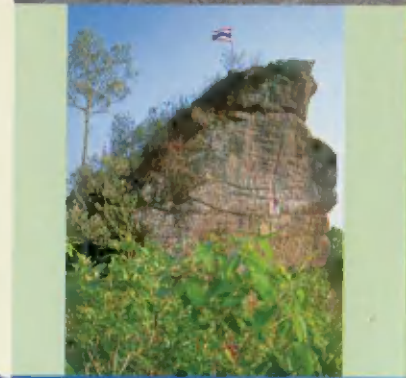
วันที่ ๑-๒ ออกเดินทางจากหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ สู่ทุ่งโนนสน ดูนก ผีเสื้อ ชมพันธุ์ไม้ ดอกไม้ในทุ่งกลางท้องทุ่ง หรือจะเลือกขี่จักรยานเลือกเขาไปตามทุ่งนางพญา หรือไปยังปากทางเข้าสู่ทุ่งโนนสน พักวังน้ำเย็นก็ได้

วันที่ ๓ เดินทางกลับสู่หน่วยฯ หนองแม่นา ทิวเขาไปเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ทุ่งนา ผักกาด ก่อนเดินทาง

แวะชมน้ำตกสกุณทยาน น้ำตกแก่งซอง น้ำตกปอย น้ำตกแก่งโสภา
 อาจแวะพักแรมบริเวณน้ำตกแก่งโสภา หรือไปพักที่เขาค้อก็ได้
 วันที่ ๒ มุ่งหน้าสู่เขาค้อ แวะชมอนุสาวรีย์ทหารจีนฮ่อ
 พิพิธภัณฑสถานธรณีวิทยา และพระตำหนักเขาค้อ ก่อน
 เดินทางกลับ หรืออาจจะใช้เส้นทางย้อนขึ้นมาจากเพชรบูรณ์-พิษณุโลก
 มุ่งหน้าสู่เขาค้อ ก่อนแวะเที่ยวน้ำตกกระหว่างทางกลับก็ได้

อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง
 (เส้นทาง)
 มชาติอันกว้างใหญ่ แวดล้อมด้วยป่า
 ไม้ปาล์ม กล้วยไม้ ดอกไม้ในทุ่งหญ้า ดอกไม้
 งามทั่วท้องทุ่ง นักนิยมธรรมชาติย่อม
 ด้ เช่นเดียวกับนักปั่นที่พาเสือภูเขา
 ล่วง-ทุ่งนางพญา-ทุ่งมา ผกค.
 อย่างเต็มที่ นักท่องเที่ยวควรใช้เวลา
 หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ หนองแม่นา
 มพันธุ์ไม้ ดอกไม้ในทุ่งหญ้า พักแรม
 จักรยานเสือภูเขาไปตามเส้นทาง
 ทางเข้าสู่ทุ่งโนนสน พักแรมที่แก่ง
 หน่วยฯ หนองแม่นา หากมีเวลาแวะ
 ที่ทุ่งนา ผกค. ก่อนเดินทางกลับ

ปฏิทินท้องถิ่น ธรรมชาติ

- **ฝนเริ่มตกชุก** สายน้ำในลำน้ำเข็ก และลำห้วยต่างๆ เริ่มเต็มเปี่ยม บรรดาแก่งต่างๆ รวมทั้งน้ำตก เริ่มมีน้ำมาก
- **หมู่บ้านเริ่มเต็มทั้งทุ่ง** เมื่อฝนแรกมาเยือนหลังไฟป่าในหน้าแล้ง ภูเขาร้อนแห้งกร้านแตกย่อยเป็นอาหารของฝูงสัตว์ป่า อาทิ เก้ง กวาง
- **ป่าดงดิบเขียวชอุ่ม** ทั้งที่ทุ่งแสลงหลวง และภูหินร่องกล้า ตามโซดหิน หนักรา มีมอส เฟิร์น กล้วยไม้สีสวย ลั่นม้งกร ทั้งสีส้ม สีชมพูงดงาม
- **พืชตระกูลขิงข่า** เริ่มออกดอกที่ทุ่งแสลงหลวง ทั้งกระเจียวขาว กระเจียวแดง เปราะป่า ว่านมหาเมฆ ตาเหินไหว
- **นกป่าจับคู่** สร้างรัง วางไข่ บ้างก็ช่วยกันเลี้ยงลูกอ่อน

ฤดูฝน (กรกฎาคม-ตุลาคม)

ฤดูกาลแห่งความอุดม

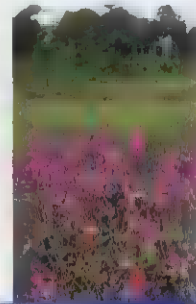

- **เดินป่า** สัมผัสผืนป่าเขียวชอุ่มในหน้าฝน ชมพันธุ์ไม้ กล้วยไม้ สีสวยบานสะพรั่ง
- **เที่ยวทุ่ง** ที่เต็มไปด้วยไม้ดอกหลากสีสันนานาชนิด ในทุ่งแสลงหลวง ทุ่งนางพญา ทุ่งโนนสน
- **เที่ยวน้ำตก** ที่มีน้ำเต็มเปี่ยม ทั้งน้ำตกแก่งโสภา น้ำตกปอย น้ำตกแก่งซอง ที่อยู่รอบๆ ทุ่งแสลงหลวง และน้ำตกห้วยแม่เพ็ง น้ำตกกร่อนกล้า น้ำตกกรมเกล้า-ภราดร น้ำตกศรีพัชรินทร์ที่ภูหินร่องกล้า
- **ล่องแก่ง** ผจญภัยในลำน้ำเข็กที่เต็มไปด้วยผืนป่าและแก่งต่างๆ ทั้งแก่งช้าง แก่งนางคอย แก่งวังน้ำเย็น และแก่งซอง
- **ดูนกในทั้งทุ่ง** ช่วงปลายฝนต้นหนาวเป็นฤดูกาลที่เหมาะสมกับการดูนกมากที่สุด โดยเฉพาะบริเวณทุ่งนางพญา เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ทุ่งนา ผด. มีนกในทุ่งหญ้าและป่าสนที่น่าสนใจหลายชนิด เช่น นกกระทาทุ่ง นกยอดหญ้า นกตะขาบทุ่ง เหยี่ยวขาว นกหัวขวาน นกพญาไฟ นกจับแมลง นกเค้า และไก่ป่า เป็นต้น

ภู หิน ร่อง ก ล้ำ

ทุ่ง แสลง หลวง

- **อากาศหนาวเย็นมากขึ้น** มีเมฆหมอก ไอน้ำปกคลุมทั้งที่ทุ่งแสลงหลวงและภูหินร่องกล้า
- **ดอกไม้บานสะพรั่ง** ทั้งในท้องทุ่ง และบนลานหิน
- **ระดับน้ำเริ่มลดลง** ทั้งในลำน้ำเข็ก และน้ำตกต่างๆ
- **ฤดูกาลผสมพันธุ์ของสัตว์ป่า** เป็นช่วงที่ช้างเริ่มออกหากินผสมพันธุ์ จึงไม่การเดินทางเส้นทางช้างบริเวณทุ่งโนนสน ในยามค่ำคืน
- **กุ่มแดง** เริ่มผลัดใบร่วงหล่นอยู่ตามเส้นทางสู่ น้ำตกห้วยแม่เพ็งที่ภูหินร่องกล้า

- **น้ำเริ่มแห้งลง** การสำรวจถ้ำน้ำลอด แถบบ้านมุงทำได้ง่ายขึ้น
- **ลานหินเริ่มแห้ง** พันธุ์ไม้หลายชนิดเริ่มโรยรา ทุ่งหญ้าแห้งเป็นสีเหลืองทอง
- **ไฟป่า** เป็นช่วงที่บริเวณทุ่งหญ้าแห้งกรอบ ซึ่งจะเป็นเชื้อไฟอย่างดี มักเกิดไฟป่าขึ้นเสมอๆ ในทุ่งแสลงหลวง

ปลายฝนต้นหนาว (พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์)

ฤดูร้อน (มีนาคม-มิถุนายน)

ฤดูกาลดอกไม้บาน

ฤดูกาลแห่งสีสัน

- **ดูนกในท้องทุ่ง** ช่วงต้นฤดูยังเป็นช่วงที่เหมาะสมกับการดูนก โดยเฉพาะบริเวณทุ่งหญ้าต่างๆ
- **ชมดอกไม้บนลานหิน** ที่ภูหินร่องกล้า ช่วงเวลานี้เราจะได้ชมความงามของพันธุ์ไม้ เช่น ตาเหินไหว เหง้าน้ำทิพย์ ชูช่อเป้งบานเต็มลานหิน บริเวณเส้นทางเดินโลกที่สาม
- **เที่ยวทุ่งดอกไม้** ที่ทุ่งโนนสน ซึ่งจะเปิดให้ชมในช่วงวันที่ ๒๓ ตุลาคม-ธันวาคมของทุกปี ชมความงามของดอกไม้หลากสีสันบนลานสะพรั่งเต็มท้องทุ่ง ทั้งดุสิตา กระดุมเงิน กระดุมทอง ทองนาถ หยาดน้ำค้าง หม้อข้าวหม้อแกงลิง ฯลฯ
- **ขีจรรย์านที่ทุ่งแสลงหลวง** สัมผัสความงามของป่าสน ท่ามกลางความสวยงามของทุ่งหญ้า ดอกไม้สีสวย
- **ชมทะเลหมอกเหนือท้องทุ่ง** ที่จุดชมทิวทัศน์ทุ่งแสลงหลวง ชมภาพทะเลหมอกปกคลุมทั่วท้องทุ่ง มีทิวสน และต้นไม้ใหญ่ขึ้นแซมเป็นจุดๆ สวยงามแปลกตาต่างจากทะเลหมอกที่พบเห็นตามหุบเขา
- **ชมทะเลหมอกเหนือภู** ที่จุดชมทิวทัศน์ธารพายุเหนือภู ในภูหินร่องกล้า ชมภาพพระอาทิตย์ขึ้นยามเช้า และทะเลหมอกที่ปกคลุมทั่วขุนเขา งดงามไม่แพ้ทะเลหมอกที่ใด
- **เที่ยวงานเทศกาลปีใหม่องกล้า** ชมประเพณีปีใหม่ของชาวม้งบ้านร่องกล้าและบ้านห้วยน้ำไซ ที่อยู่รอบภูหินร่องกล้า สัมผัสเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวม้ง

- **เที่ยวถ้ำ** ระดับน้ำที่แห้งลง ทำให้เหมาะแก่การเที่ยวถ้ำทั้งดงมาหลายแห่ง เช่น ถ้ำเดือน-ถ้ำดาว ถ้ำบ้านมุง
- **เดินป่า** ตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติ สัมผัสสีสันบรรยากาศป่าหน้าร้อน
- **ชมภูเขาลานขาวบนลานหิน** ที่ภูหินร่องกล้า นอกจากนี้ยังมีพันธุ์ไม้หลากชนิดให้ชม อาทิ เปราะภู อำหลวง สิงโตกลอกตา เปราะหิน ฯลฯ

ก แรมทางกลางท้องทุ่ง ในอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง

ภาพท้องทุ่งกว้างใหญ่เต็มไปด้วยดอกไม้หลากสี มีทิวสนเรียงรายเป็นฉากหลังในอุทยานฯ ทุ่งแสลงหลวง งดงามราวกับภาพวาดที่ธรรมชาติบรรจงแต่ง คัมภีร์ชีวิตจริงใจผู้ที่เคยไปสัมผัส การเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาเมื่อหลายล้านปีก่อนทำให้แผ่นดินทางด้านใต้ของอุทยานฯ กลายเป็นที่ราบลอนคลื่น หน้าดินดินและธาตุอาหารน้อยไม่เพียงพอที่ไม่ใหญ่จะตั้งตัวได้ จึงมีเพิงหญ้าและหินมีลึกลับขึ้นปกคลุมทั่วท้องทุ่งแทรกสลับด้วยทิวสน และป่าเต็งรังบนยอด แลดูคล้ายละวันนาแห่งป่าอเมริกาและแอฟริกา

จุลชมน์ชีวิตในทุ่งแสลงหลวง

ทิวสนที่ทุ่งนางพญา

ผีเสื้อหลากลายชนิดที่แก่งวังน้ำเย็น

ทุ่งโนนสน เป็นทุ่งหญ้าซึ่งมีดอกไม้มากที่สุด ในอุทยานฯ ทุ่งแสลงหลวง โดยเฉพาะดอกไม้จำพวกที่ชอบขึ้นตามที่ชุ่มน้ำและบนลานหิน ช่วงปลายฤดูฝนต่อต้นฤดูหนาวทุ่งโนนสนจะกลายเป็นอาณาจักรดอกไม้สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งในเมืองไทย

เส้นทางศึกษาธรรมชาติทุ่งนา ผกค.

ห่างจากหน่วยฯ หนองแม่นา ๑ กิโลเมตร ระยะทาง ๒.๖๐๐ เมตร ใช้เวลาเดินประมาณ ๓ ชั่วโมง ผ่านทุ่งหญ้า ป่าดงดิบและป่าเต็งรัง มีจุดสื่อความหมายธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษา ๕ สถานี

จุดชมทิวทัศน์

อยู่กิโลเมตรที่ ๒ บนเส้นทางสู่ทุ่งนางพญา หากมาแต่เช้ามีดีจะสามารถเห็นพระอาทิตย์ขึ้นเหนือเขาได้

ทุ่งนางพญา เป็นพื้นที่เนินลูกคลื่นปกคลุมด้วยทุ่งหญ้าสีน้ำตาลปนเหลือง เป็นเส้นทางดูนกที่สำคัญของอุทยานฯ อยู่ห่างจากหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ หนองแม่นา (สค.๔) ๑๔ กิโลเมตร

แก่งวังน้ำเย็น
แก่งใหญ่ในลำน้ำเข็ก มีผีเสื้อหลายชนิด เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ วังน้ำเย็น เพาะและการพักแรมระหว่างเส้นทางเที่ยวทุ่งแสลงหลวง

ทุ่งแสลงหลวง
ทุ่งหญ้าซึ่งกว้างที่สุดของอุทยานฯ ล้อมรอบด้วยขุนเขาและป่าดิบในฤดูฝนจะมีพืชหัว เช่น กระเจียวขาว กระเจียวแดง วานมหาเมฆ เปราะป่า เตยหินขาว และดอกทองนาค ออกดอกสีขาว อยู่ติดกับหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ หนองแม่นา (สค.๔)

แสลงใจ (Strychnos nux-vomica Linn)

ไม้ยืนต้นขนาดค่อนข้างใหญ่ ผลสุกมีสีแดงหรือส้ม เมล็ดมีสารพิษชนิดหนึ่งเป็นพิษต่อสัตว์ และคน เดิมขึ้นกระจายอยู่ตามท้องทุ่ง เป็นที่มาของชื่อ ทุ่งแสลงหลวง ปัจจุบันยังหลงเหลืออยู่บริเวณชายทุ่งด้านตะวันออก

สายน้ำที่แก่งวังน้ำเย็น

ฝักรวมที่ทุ่งนางพญา

ต้นแสลงใจยืนเป็นพุ่มที่มาของชื่อทุ่งแสลงหลวง

แรมทางกลางทุ่งหญ้า

นักท่องเที่ยวที่อยากจะมาสัมผัสความงดงามของทุ่งหญ้าที่กระจายอยู่ทางด้านใต้ของอุทยานฯ ทั้งทุ่งแสลงหลวง ทุ่งนางพญา ทุ่งโนนสน ต้องใช้เส้นทางจากหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ หนองแม่นา (สค.๔)

ทุ่งแสลงหลวง

อยู่ติดกับที่ทำการหน่วยฯ หนองแม่นา เป็นทุ่งที่กว้างใหญ่ที่สุด มีเนื้อที่ถึง ๑๐ ตารางกิโลเมตร (๖,๒๕๕ ไร่) ลักษณะคล้ายแอ่งกระทะขนาดใหญ่ มีเนินน้อยใหญ่สลับเป็นลอนอยู่ภายใน มีป่าสน ป่าดงดิบ ป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง อยู่ตามรอบต่อระหว่างเนินกับรอบๆ ตัวทุ่งเมื่อถึงฤดูฝนทุ่งแห่งนี้จะเขียวขจีด้วยหญ้าที่ระบัดขึ้นใหม่ พืชพันธุ์สีสวยหลายชนิดเริ่มผลิติดอก เช่น กระดุมเงิน หนองแม่นา (สค.๔)

ไม่ในป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรังเปลี่ยนสีสดใบบนเพิ่มสีสันอยู่รายรอบนักท่องเที่ยวสามารถนั่งรถชมทิวทัศน์ในท้องทุ่ง หรือหากมีเวลาจะเดินป่าแรมทางกลางทุ่งหญ้าสัมผัสธรรมชาติอย่างใกล้ชิดก็ได้

อยู่ห่างจากหน่วยฯ หนองแม่นาประมาณ ๑๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๕ ตารางกิโลเมตร ลักษณะเป็นเนินลูกคลื่นปกคลุมด้วยทุ่งหญ้าสีน้ำตาลปนเหลืองปนเขียวตามลาดชันตามลาดชันมีไม้ดอกสีขาว ดอกสีเหลืองของทุ่งหญ้าแล้ว ทุ่งนางพญายังเป็นเส้นทางดูนกที่สำคัญเส้นทางนี้ นักท่องเที่ยวที่ต้องการพักแรมที่ทุ่งนางพญาต้องติดต่อเจ้าหน้าที่ก่อน เพราะทางอุทยานฯ จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้าไปพักแรมในทุ่ง หากไม่ต้องการพักแรม ก็ควรออกเดินแต่เช้าและกลับออกมาก่อนมืด

ละวันนาเมืองไทย

ภาพทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ไม่มีต้นขึ้นแซมเป็นกลุ่มๆ ทิวสนเรียงรายเป็นฉากหลัง ในเขตอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง เป็นลักษณะของสภาพภูมิศาสตร์ระบบนิเวศที่เรียกว่า "ละวันนา" (Savanna / Savannah) ซึ่งมิใช่เพียงไม้ที่แห้งในเมืองไทย ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดละวันนา คือหญ้าคาที่ยังคงการงอกของเมล็ดไม่ไปส่วนใหญ่ ปริมาณน้ำฝนที่แตกต่างกันชัดเจนระหว่างฤดูฝนกับฤดูแล้งอากาศที่ร้อนจัดในฤดูแล้ง ทำให้ต้นหญ้าที่แห้งแห้งตายแตกหักเกิดไฟป่าขึ้นกล้าไม้ใหม่ใหญ่ประเภทไม้ทนไฟไม่สามารถเติบโตขึ้นมาเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเช่นนี้ได้ อีกทั้งความร่วมมือของสภาพภูมิอากาศบริเวณทุ่งหญ้าที่มีภูเขาน้ำใต้ดินเก็บกักน้ำไว้ไม่ได้ มีแร่ธาตุอาหารต่ำ ความอุดมสมบูรณ์น้อย ไม่เหมาะแก่ไม้ใหญ่ เมื่อฝนแรกมาเยือนจึงมีเพียงหญ้าที่ขึ้นที่แตกใบใหม่เป็นอาหารของเหล่าสัตว์ป่าและมวลดอกไม้ในนาพันธุหลากหลายพันธุ์เต็มท้องทุ่งสลับเปลี่ยนหมุนเวียนเช่นนี้เรื่อยไป

บริเวณทุ่งนา ผกค

ท่งนา ผกค.

ตั้งอยู่ใจกลางอุทยานฯ บริเวณที่ราบ
หลังแบบนัยตะดาโคสน ประกอบด้วย
ด้วยทุ่งหญ้าเขียวๆ หลายทุ่ง เช่น ทุ่ง
กวาดต้อน ทุ่งปางห้วย ทุ่งคูสีดา
นักท่องเที่ยวจึงควรมีเวลาพักแรมที่ทุ่ง
กวาดต้อนไม่น้อยกว่า ๓ คืน เพื่อจะได้
ชื่นชมทุ่งดอกไม้ทั้งดงมาแตกต่างกัน
ไปในแต่ละท้องทุ่ง ซึ่งมีเส้นทางเดิน
ชมได้เป็นวงรอบ ระหว่างทุ่งหญ้ามี
ป่าดงดิบหย่อมเล็กๆ ต้นกลาง ตามป่า
ดงดิบเหล่านี้มีลำธารเล็กๆ ไหลผ่าน
บางจุดมีดงกุหลาบแดงสีสวย หรือ
พันธุ์ไม้หายากอย่างสังกรณี เค้า
หลังเขา ส่วนตามตัวหมีหินโกลนนี้

เลือกเขาจากทุ่งแสงตะวัน
ส่งนางพญา

การที่จักรยานเที่ยวภายในทุ่งแสง
ทองจึงสามารถทำได้ทั้งแบบเข้าไป
เย็นกลับ ๗ นาทีที่หน่วยฯ ของแม่น้ำ
หรือจะเลือกเข้าไปพักแรมตามลาน
พักแรมข้างในก็ได้ เส้นทางที่จักรยาน
ของทุ่งแสงทองนั้น มีอยู่ ๒ เส้น
ทางหลัก

ค่อนข้างขึ้นเนินมากหน่อย นักขี่อาจ
ต้องใช้เกียร์ของเสือภูเขาครบทุกเกียร์
และบางช่วงชันมากๆ โดยเฉพาะ
บริเวณจุดชมทิวทัศน์เขาปู่

A photograph of a person sitting on a rock in the foreground, looking towards a waterfall in the background. The waterfall is surrounded by lush green foliage. The image is somewhat blurry and has a vintage feel.

นำตกครัดขลุ่ย

น้ำตกปวย

ไปอุทยานฯ ภูหินร่องกล้า

ดอกเทียนโสภา

น้ำตกแก่งโสภา

ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ
 กิโลเมตรที่ ๔๐ บนถนน
 สายพิษณุโลก-หล่มสัก
 (ทางหลวงหมายเลข ๑๓)

อนุสรณ์ผู้เสียสละเขาค้อ
อยู่บนจุดสูงสุดของเขาค้อ
บนความสูง ๑,๐๒๙ เมตร
มองเห็นได้รอบน่านน้ำโขง

น้ำตกศรีดิษฐ์

ไปอำเภอเมืองเพชรบูรณ์

บทส่งท้าย

รอยอดีตรอบเขาค้อ

ศาลคือ คือหนึ่งโสมมภูมิการสู้รบในอดีตตกเช่นเดียวกับทุ่งแสลงหลวงจะลึงหนี่งรื่องล้ำ ที่ทั้งรื่องรอยไว้ให้ชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ว่ากลางธรรมชาติที่สวยามและสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็นอนุสาวรีย์ท้าวสุริยวงษ์ ซึ่งเป็นกองกำลังทหารอาสาเข้าต่อสู้กับกบฏ พหิภิกขณ์ที่อาวุธและการสู้รบ ศาลคือ สถานที่รวบรวมอาวุธ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ของทหารทั้งสองฝ่าย และ อนุสาวรีย์ผู้เสียสละเขาคือ สร้างด้วยหินอ่อนสีขาวมองเห็นโดดเด่นแต่ไกล บริเวณหน้าผาด้านเหนือของเขาคือที่ตั้งของพระตำหนักศาลคือที่ประทับแรมในพระราชพาสน์เด็จพระเจ้าอยู่หัว เวลาเสด็จฯ มาทรงตรวจเยี่ยมราษฎรและโครงการในพระราชดำริบริเวณนี้ เปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมบริเวณด้านนอกได้ จากจุดนี้จะมองเห็นทิวทัศน์ได้กว้างไกล นอกจากนั้นบนเส้นทางสู่หน้าผา หอมองน่านฟ้าด้านหลังเขาด้วย ยังมีน้ำตกศรีดิษฐ์ น้ำตกขนาดเล็กที่เกิดจากลำน้ำเข็ก

เที่ยวน้ำตกบนสายน้ำเข็ก

บนลำน้ำเข้าที่ไหลลัดเลาะผ่าน
ใจกลางอุทยานฯ ขึ้นมาเป็นแนวลาด
ต่ำบนมีน้ำตกใหญ่ขึ้นหลายแห่ง
เรียงรายอยู่ริทางหลวงหมายเลข
๑๒ (พิษณุโลก-เพชรบูรณ์) เริ่มจาก
กลุ่มน้ำตกขนาดเล็ก ได้แก่ น้ำตก
█กู่เทยฯ หรือ น้ำตกวังนกแอ่น
อยู่บริเวณกิโลเมตรที่ ๑๒ น้ำตก
แก่งของ กิโลเมตรที่ ๔๗ และ น้ำตก
ปอย กิโลเมตรที่ ๖๒ น้ำตกเหล่านี้
มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ เป็น
ลำธารตกจากหน้าผาหินทราย สายน้ำ
จึงหักเหเกือบ ๙๐ องศา เป็นมุมมอง
ที่สวยงามตจากน้ำตกหินปูนที่พบ
บ่อยๆ ในภาคกลาง ส่วนน้ำตกขนาดใหญ่
ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดี คือ
น้ำตกแก่งโสภาซึ่งอยู่บริเวณกิโลเมตร
ที่ ๗๒ สายน้ำไหลผ่านหน้าผาสูงชัน
ลดหลั่นลงมายัง ๓ ชั้น สวยงามมาก
โดยเฉพาะในฤดูฝนที่มีน้ำเต็มเปี่ยม
บริเวณตอนล่างของน้ำตกมีสะพานข้าม
เชือกโยงฝั่งลำน้ำ เป็นจุดชมทิวทัศน์
น้ำตกได้ชัดเจน

ต้องแก่งผจญภัยเหนือสายน้ำเชี่ยว

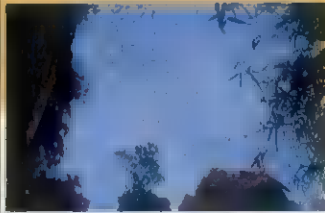
ในลำน้ำที่เข็กปัจจุบันมีการล่องเรือยางอยู่ ๓ ช่วง คือ ช่วงใต้ต้นคอกปอย-วัดท่าช้าง เป็นช่วงที่ไม่ยากนัก ความยากประการระดับ ๒ ใช้เวลาล่องราว ๑ ชั่วโมง ส่วนช่วงที่ ๒ คือ จากทหรัยไพรวิชัยสิทธิ์-น้ำตกแก่งของ ถือว่าเป็นช่วงที่ตื่นเต้น สนุกสนานที่สุด เพราะมีการแก่งในลำน้ำเกือบตลอดเส้นทาง แก่งที่มีชื่อเสียง ได้แก่ แก่งปากยาง แก่งลั้งสวน แก่งนางคอก แก่งร้อยเมตร แต่ช่วงที่ยากที่สุด คือ การนำเรือยางผ่านแก่งขาง ซึ่งเป็นโขดหินใหญ่หลายก้อนขวางอยู่กลางลำน้ำแบ่งสายน้ำในลำห้วยนี้ ออกออกเป็นช่องเล็กช่องน้อย เลยจากนี้ไปสายน้ำจะหักลงเป็นชั้นน้ำตกเล็กๆ สูงราว ๓ เมตร จัดเป็นแก่งที่มีน้ำเย็นสบายระดับ ๔ การล่องแก่งช่วงนี้จะเอาชิ้นฟองบริเวณลานจอดรถเหนือลำน้ำตกแก่งของใช้เวลาล่องประมาณ ๒ ชั่วโมง

ค เปรียบเส้นทางเยือนถ้ำผิงตะวันตก แห่งทุ่งแสงหลวง

การเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาเมื่อหลายล้านปีก่อน นำมาซึ่งส่งผลให้เกิดที่ราบลอนคลื่นทางด้านใต้ของอุทยานแห่งชาติทุ่งแสงหลวง ซึ่งกลายเป็นทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ในปัจจุบันแล้ว ทางด้านตะวันตกของอุทยานฯ ยังปรากฏแนวเขาหินปูนหลงเหลืออยู่ เป็นที่มาของถ้ำหลายแห่งตามกลางป่าดงดิบที่มีการสำรวจพบบริเวณนี้ บางแห่งเป็นถ้ำน้ำลอดมีสายน้ำจากผืนป่าไหลลอดผาถ้ำน้ำ ออกไปรวมกับแม่น้ำน่าน ขณะที่มถ้ำอีกหลายแห่งที่ยังไม่ได้ทำการสำรวจ เป็นความลึกลับที่รอการไขปริศนา เช่นเดียวกับสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์รูปร่างลักษณะแปลกตา เช่น ปลาตาบอด เป็นต้น นับเป็นความมหัศจรรย์ของธรรมชาติและสิ่งมีชีวิตที่น่าตื่นตาตื่นใจยิ่ง

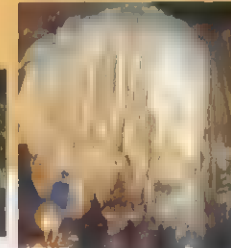
ผาหินเหนือถ้ำบ้านมุง

ค้างคาวจำนวนมากที่ออกจากถ้ำบ้านมุงยามเย็น

หินงอกหินย้อยภายในถ้ำพระวังแดง

ถ้ำเดือน-ถ้ำดาว

ถ้ำ...มหัศจรรย์ใต้ผืนพิภพ

ถ้ำพระวังแดง

ลึก ๑๙ กิโลเมตร เป็นถ้ำน้ำลอดมีทางเดินลงสู่ถ้ำด้านล่างได้ สามารถเดินเข้าไปได้ลึก ๓.๕ กิโลเมตร

ถ้ำพระไทรงาม

พบปลาตาบอดในถ้ำ มีอยู่ ๒ ชนิด ลำตัวสีขาว ดวงตาเล็กมาก จนดูเหมือนตาบอด

ถ้ำเดือน-ถ้ำดาว

เป็นถ้ำซึ่งสวยที่สุดในเขตนี้ ต้องลุยน้ำลึกประมาณ ๐.๕๐ เมตร เข้าไปจึงจะสัมผัสความงามของถ้ำซึ่งลึกประมาณ ๐.๔๓๐ เมตร การเที่ยวชมถ้ำเดือน-ถ้ำดาว สามารถเที่ยวได้เฉพาะหน้าแล้งเท่านั้น

ถ้ำบ้านมุง

อยู่ภายในวัดบ้านมุง เป็นถ้ำตื้นๆ มีค้างคาวอาศัยอยู่จำนวนมาก บินออกหากินเป็นสายดำมืด ในเวลาเย็นประมาณ ๕ โมงครึ่งเป็นประจำทุกวัน

กลุ่มถ้ำบ้านมุง

บ้านมุง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอุทยานฯ ในเขตอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ห่างจากตัวอำเภอราว ๓ กิโลเมตร บริเวณทิศเหนือของหมู่บ้านคือแนวทิวเขาหินปูนสลับซับซ้อนทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ มีถ้ำมากมายนับร้อยๆ แห่ง ซุกซ่อนอยู่ บางถ้ำก็ได้รับการสำรวจและเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว บางถ้ำก็เป็นถ้ำน้ำลอดที่มีพระสงฆ์ดูแลจัดการ ถ้ำที่มีชื่อเสียงและน่าสนใจได้แก่ ถ้ำบ้านมุง ถ้ำเดือน-ถ้ำดาว ถ้ำพระวังแดง ถ้ำพระฤ-เมรี ถ้ำนางสิบสอง ถ้ำพระพราย ถ้ำช่องนางราช และอีกมากมาย นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่น่าสนใจและไม่ควรพลาดคือการชมปลาตาบอด (blind cavefish) ทั้ง ๒ ชนิด คือ *Barbus* sp. เป็นปลาลิ้นเล็กในสกุลปลาตะเพียน ความยาวราว ๑ ฟุต อีกชนิดหนึ่งคือ *Schistura* sp. ปลาในสกุลปลาแค้ ตัวเล็กราว ๔ นิ้ว เนื่องจากอาศัยอยู่ในถ้ำที่ไม่มีแสงสว่าง สีและการมองเห็นจึงไม่ใช่สิ่งจำเป็น ลำตัวจึงขาวซีด ดวงตาเล็กจนดูเหมือนตาบอด ลักษณะที่พัฒนาขึ้นมาเป็นวิธีปรับตัวรับสัมผัสแทน

ถ้ำเดือน-ถ้ำดาว

อยู่ห่างจากบ้านมุงราว ๑ กิโลเมตร ด้านหน้าปากถ้ำเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ถ้ำเดือน-ถ้ำดาว (สล.๖) นับเป็นถ้ำที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่ง คู่ผาแก่งการเดินทางมาสัมผัสแม้ว่าจะต้องเดินผ่านลำธารน้ำที่ลึกประมาณ ๓๓๐ เมตร เนื่องจากเป็นถ้ำน้ำลอดที่มีความยาวถึง ๑.๕ กิโลเมตร ระหว่างทางจะพบหินงอก หินย้อยซึ่งมีเกล็ดแร่สีขาวเคลือบอยู่ เมื่อต้องแสงไฟจะสะท้อนแสงเป็นประกายระยิบระยับเหมือนแสงดาว เป็นที่มาของชื่อถ้ำเดือน-ถ้ำดาวสุดถ้ำเป็นทางเดินมีช่องเฉพาะสายน้ำไหลเข้าออกได้เรียกว่า sump การเที่ยวชมถ้ำเดือน-ถ้ำดาว ควรมาในช่วงฤดูแล้งตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเมษายนเพราะระดับน้ำลดลง ทำให้สามารถเข้าไปในถ้ำได้ลึก แต่นักท่องเที่ยวควรติดต่อเจ้าหน้าที่นำทางและเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม อาทิ เสื้อชูชีพ หมวกกันกระแทก ไฟฉายติดหัว เชือก เป็นต้น

ธรรมชาติ คือ ประติมากรผู้ใช้น้ำใต้ดินเป็นเครื่องมือเจียรระในภูเขา หินปูนผ่านกาลเวลาวายนาน จนได้งานประติมากรรมที่น่าอัศจรรย์ในนาม "ถ้ำ" ประดับประดาทั้งงดงามด้วย "หินงอก หินย้อย" ขบวนการสร้างงานประติมากรรมชิ้นนี้เริ่มต้นขึ้น เมื่อน้ำฝนที่ตกลงมาบางส่วนไหลซึมผ่านชั้นดินชั้นหินลงไปกลายเป็นน้ำใต้ดินทำปฏิกิริยากับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากซากพืชซากสัตว์กลายเป็นกรดคาร์บอนิก น้ำที่มีฤทธิ์เป็นกรดนี้จะไหลแทรกซึมไปตามรอยแตกของหินปูนที่มีส่วนประกอบหลักคือแคลเซียมคาร์บอเนต ซึ่งมีคุณสมบัติละลายได้ง่ายในกรด หินปูนเหล่านี้ถูกน้ำกัดกร่อนอย่างช้าๆ เกิดเป็นช่องหรือโพรงขนาดใหญ่และกลายมาเป็น "ถ้ำ" ในที่สุด ขณะที่สายน้ำบางส่วนไหลมาตามเพดานถ้ำแล้วหยดลงสู่พื้น ส่วนที่เป็นน้ำจะหายไปเหลือเพียงแคลเซียมคาร์บอเนตจับตัวเป็นหินปูนที่ถมสูงขึ้นเรื่อยๆ กลายเป็น "หินงอก" บางส่วนตกค้างอยู่ตามเพดานถ้ำ เมื่อน้ำจะเหือดไปหินปูนที่เหลือจะจับตัวทับถม ห้อยย้อยลงมาเป็น "หินย้อย" รูปร่างสวยงามแปลกตา เมื่อใดที่หินงอกหินย้อยมาบรรจบเชื่อมต่อกันก็จะเกิดเป็น "เสาหิน"

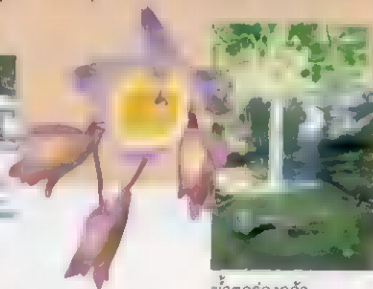
หินร่องกล้า ลม... มิเหนื่อ... มา หักจรรยบนลานหิน

รอยแยกแตกและปุ่มโปนของลานหินบนยอดภูสูง ซึ่งเรียกขานกันว่า “หินร่องกล้า” ก่อน
จะกลายมาเป็น “หินร่องกล้า” นั้น สร้างความฉงนใจกับผู้ที่ได้พบเห็นเสมอ ทว่านี่คือ
ธรณีจารึกผ่านทิวเขาร้อนหนาวมายาวนานหลายสิบล้านปี บนแผ่นดินที่เต็มไปด้วย
ตัวเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และความทรงจำของผู้คน เมื่อเสียงปืนสงบลง ธรรมชาติ
อันงดงามก็เผยตัวตนออกมา จากสมรภูมิชีวิตจึงกลายมาเป็นประติมากรรมอันน่า
อัศจรรย์เหนืออุปมา และทุ่งดอกไม้งามบนลานหิน รอยให้เราไปสัมผัสทุกทิว

น้ำตกมาลา

ศูนย์วัฒนธรรม
ชาวเขา

น้ำตกร่องกล้า

กะเหรี่ยง
อินทรีชัยนิตหนึ่ง

พิพิธภัณฑ์
หน้าศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

น้ำตกมอแล-ภราดร

กังหันน้ำ
โรงเรียนการเมืองและการทหาร

กังหันน้ำ
โรงเรียนการเมืองและการทหาร

ผาสูง

น้ำตกมอแล-ภราดร

เป็นน้ำตกขนาดเล็กซึ่งอยู่ใกล้กัน ไหลลง
สู่ห้วยมีเสียงดังกึกก้อง อยู่ฝั่งตรงข้ามกับ
โรงเรียนการเมืองและการทหาร

บ้านร่องกล้า

เป็นหมู่บ้านจัดตั้งใหม่ในพื้นที่
ซึ่งกันออกจากเขตอุทยานฯ
หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านชาวม้ง
ซึ่งเคยเป็นแนวร่วมของ พท.
ปัจจุบันเป็นที่แนวข้อผลิต
จากไร่ของชาวม้ง ทั้งพืชผัก
ผลไม้และไม้สักเมืองหนาว
และยังมีฟาร์ม ที่รูปร่างคล้าย
พิภพมรดก แต่มีรสกรอบ
และหวานกว่า จำหน่ายให้
นักท่องเที่ยวด้วย

ไปอำเภอหล่มเก่า

เส้นทางศึกษาธรรมชาติและ
ประวัติศาสตร์ เส้นทางเดินเที่ยว
สวนหลักของอุทยานฯ จะผ่านลาน
หินปุ่ม ผาสูง ผาสูง สำนักอำนาจรัฐ
สถานนภประสงค์ โรงพยาบาลรัฐ
โรงเรียนการเมืองและการทหาร
ควรใช้เวลาเดินเที่ยวชมวัน

น้ำตกมาลา-น้ำตกคดฟ้า

เป็นน้ำตกขนาดเล็กตั้งอยู่กลางป่าดงดิบ
เชิงภู ทา... สู่หินร่องกล้า อยู่ห่าง
จากบ้านม้งห้วยน้ำไขประมาณ ๑ กิโลเมตร
เดินเท้าเข้าไปอีกประมาณ ๕๐ เมตร

น้ำตกร่องกล้า

เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่ค้นพบ
ล่าสุด สภาพเส้นทางยังเป็นธรรมชาติ
มาก จึงควรติดต่อเจ้าหน้าที่นำทาง
จากศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

บ้านม้งห้วยน้ำไข

เป็นกลุ่มชาวเขาเผ่าม้ง
ที่อาศัยอยู่ในบริเวณ
เชิงภูหินร่องกล้า

ไปอำเภอศรีนคร

ศูนย์วัฒนธรรมชาวเขาบ้านห้วยน้ำไข

สถานที่จัดแสดงเครื่องใช้ในชีวิต
ประจำวันของชาวม้ง ประวัติการ
อพยพของชาวม้งบนภูหินร่องกล้า
รวมทั้งเครื่องแต่งกายของ
ชาวม้งกลุ่มต่างๆ

ฐานพิทักษ์และน้ำตกศรีพันทิพย์

เป็นน้ำตกขนาดเล็กอยู่ใกล้กับ
ฐานทหารเก่า ด้านหน้ามี
ร้านค้าบริการนักท่องเที่ยว

ลานหินแตก

ปรากฏการณ์ทางธรณีวิทยา
ที่ลานหินกว้าง ๓๐ ไร่ เป็นร่องลึก
ใหญ่ข้างเล็กข้างเตี้ยไปหมด
ทั้งลานหิน ในฤดูฝนจะมีน้ำไหล
ลงลายหินบนลานหิน

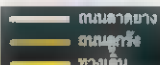
ลานหินปุ่ม

เกิดในลักษณะเดียวกับลานหินแตก
และถูกกัดเซาะจนกลมมน เป็นจุด
ดูพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม

ผาสูง

ผาสูงด้าน... วนอุทยานฯ
อยู่ใกล้ลานหินปุ่ม เป็นจุดชมพระอาทิตย์
ที่สวยที่สุดแห่งหนึ่ง

สำนักอำนวยการ

ดูภาพหินปุ่ม

บนเส้นทางประวัติศาสตร์

ก่อนอื่นควรแวะหาความรู้
ความเข้าใจเรื่องราวความเป็นมาของ
อุทยานฯ ในด้านต่างๆ ที่ศูนย์บริการ
นักท่องเที่ยว หรือติดต่อขอเจ้า
หน้าที่นำทาง ซึ่งทางอุทยานฯ ได้จัด
มีคู่มือที่ท้องถิ่นชาวม้งที่บอกเล่า
เรื่องราวสถานที่ต่างๆ ในเส้นทาง
ประวัติศาสตร์ได้อย่างมีชีวิตชีว
ระหว่างทางก่อนเข้าสู่เส้นทางผ่าน
ประวัติศาสตร์ ลักษณะเป็นโขดหินใหญ่
ลูกตั้งประชิดกัน มีช่องแคบๆ ตรง
กลางพอเดินผ่านได้ ซึ่งเคยเป็นจุด
ชุมชุมผู้บุกเบิกขึ้นถ้ำบนภูสูง พท.
ใกล้ๆ กันมีสะพานธรรมชาติ ลักษณะ
เป็นสะพานหินธรรมชาตินำพาเข้า
สู่เส้นทางที่ทางอุทยานฯ ตั้งชื่อว่า
“เส้นทางโลกที่สาม” เริ่มต้นจาก
สุสานนภพ ทพท. สถานที่
ฝังร่างทหารฝ่าย พท. ที่เสียชีวิต

บนสมรภูมิกุญชรร่องกล้า มิพหรีและ
ดอกไม้ที่นักท่องเที่ยวและคนที่ผ่าน
ไปมามีความไว้เพื่อรวบรวมวิญญาณ
นักรบเหล่านั้น

ลานหินปุ่ม บนลานหินแห่งนี้มี
หินรูปลักษณะแปลกตาเป็นปุ่มปมกล
กระจายอยู่ทั่วทั้งลานกว้าง และ
เนื่องจากอยู่บนหน้าผาสูงถึง ๑,๓๐๐
เมตรจากระดับน้ำทะเล อากาศจึง
เย็นสบาย ในฤดูหนาวมีทะเลหมอก
ปกคลุมทั่วหุบเขา และก่อนถึงลาน
หินมีตึกกุหลาบขาวที่บานประดับ
ช่วงหน้าแล้ง

ผาสูง เป็นหน้าผาสูงชันของ
หินที่ขึ้นได้กว้างไกล ในอดีตเมื่อ
ฝ่าย พท. มีชัยชนะในการสู้รบครั้งใด
หน้าผาแห่งนี้ก็จะมียอดธงโบกสะบัด
ประกาศชัยชนะทุกครั้ง

ชั้นแคร็ก (sun crack) คือชื่อเรียกแนวหินที่เรียงรายซ้อนทับเป็นระเบียบคล้ายกระสอบทราย ระหว่างทางไปสู่ลานเอนกประสงค์ ซึ่งในช่วงฤดูฝนจะมีหญ้าขึ้นอยู่เป็นดง

ลานเอนกประสงค์ เป็นลานหินเรียบกว้าง ในอดีตใช้เป็นพื้นที่ชุมนุมจัดงานเฉลิมฉลองในวาระพิเศษต่างๆ ของผู้ปฏิบัติงานของ พคท.

สำนักอำนวยการ ศูนย์กลางการปกครองและการปฏิบัติงานของ พคท. ในเขตงานนี้ บริเวณรอบๆ มีถ้ำและช่องหินใหญ่เป็นชัยภูมิที่เหมาะสมต่อการหลบภัยอย่างยิ่ง ตามชะง่อนเพิงหินเหล่านี้พบข้าวตอกฤาษีซึ่งเป็นมอสที่หายากและมีขนาดใหญ่ที่สุดชอบขึ้นอยู่ตามที่สูงและอากาศเย็นชื้น

โรงเรียนการเมืองและการทหาร เป็นจุดสุดท้ายบนเส้นทางนี้ อยู่ท่ามกลางป่าดิบที่สมบูรณ์ เดิมเป็นสำนักงานใหญ่ของคณะกรรมการเขต ๓ จังหวัด คือ พิชณุโลก เลย และเพชรบูรณ์ ก่อนจะเปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนการเมืองและการทหาร ปัจจุบันทางอุทยานฯ ได้จัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติและเส้นทางดูนกตัดผ่านป่าดิบที่รายล้อมอยู่ นักท่องเที่ยวที่สนใจต้องติดต่อขออนุญาตทางอุทยานฯ ก่อน

มหัศจรรย์ลานหินแตก

ลานหินแตก เป็นเสมือนสัญลักษณ์ของอุทยานฯ อยู่ห่างจากฐานพัชรินทร์ประมาณ ๓๐๐ เมตร บนลานหินกว้างกว่า ๔๐ ไร่ มีรอยแตกกระจายอยู่ทั่วไป รอยแตกลึกที่สุดประมาณ ๒๐ เมตร และกว้างที่สุดประมาณ ๒ เมตร การเดินชมจึงต้องใช้ความระมัดระวัง ช่วงปลาย

ฝน-ต้นหนาว ลานหินแตกจะสดใสมีชีวิตชีวา เพราะมวลดอกไม้หลากสี ทั้งเอื้องม้าวิ่งสีม่วงแดง เอื้องตาเหิน ไทลื้อขาวอมชมพู เอื้องดินลาวสีเหลืองสด และอีกมากมาย พวกกันเบ่งบานเต็มท้องทุ่งท่ามกลางทะเลหมอกสีขาวที่ปกคลุมทั่วหุบเขา

กำเนิดลานหินปุ่มและลานหินแตก พื้นที่รอยต่อ ๓ จังหวัด ระหว่าง พิชณุโลก เลย และเพชรบูรณ์ จัดอยู่ในเขตที่สูงภาคกลาง (Central Highland) ซึ่งเป็นเขตที่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาสูง เป็นที่มาของลานหินปุ่มและลานหินแตก ที่กำเนิดขึ้นในยุคครีเทเชียส (cretaceous) ประมาณ ๑๓๕-๖๓ ล้านปีมาแล้ว ช่วงเวลาที่ยาวนานนี้ตะกอนทรายจากแม่น้ำหรือทะเลสาบขนาดใหญ่ทับถมกันจนกลายเป็นชั้นหินทรายในเวลาต่อมา (ภาพ ๑) หลังจากนั้นน้ำทะเลได้สูงขึ้นเอ่อล้นเข้ามาท่วมพื้นดินส่วนใหญ่ของโลก ทำให้ตะกอนแคลเซียมสะสมอยู่ที่พื้นทะเลจนถึงปลายยุคครีเทเชียสเมื่อราว ๗๐ ล้านปีที่แล้ว โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศอย่างรุนแรง น้ำทะเลลดระดับลง ผิวโลกปกคลุมด้วยน้ำแข็ง ตะกอนแคลเซียมใต้ท้องทะเลกลายเป็นชั้นหินปูนทับถมอยู่บนชั้นหินทรายเดิม (ภาพ ๒) ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยารั้งใหญ่ช่วงต้นยุคเทเทเชียรี (tertiary) ราว ๖๓-๑๓ ล้านปีที่แล้ว อนุทวีปอินเดียเคลื่อนเข้ามาประกบกับทวีปเอเชีย แรงปะทะนั้นนอกจากจะทำให้เกิดขุนเขาที่มัลลียที่ยิ่งใหญ่แล้ว ยังทำให้บริเวณที่สูงภาคกลางซึ่งรวมถึงภูหินร่องกล้าด้วย ถูกดันจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้เกิดแรงด้านทาง

ด้านตะวันออกเฉียงเหนือ แรงบีบอัดทำให้โครงสร้างหินโค้งตัว (fold) คล้ายรูปกระดองเต่า (ภาพ ๓) เมื่อหินโค้งตัวมากจนทนแรงเครียด (tension) ไม่ได้จึงเกิดรอยแตกหรือรอยแยก (joint) และเมื่อถึงปลายยุคได้เกิดรอยเลื่อนของแผ่นดิน (fault) ในแนวเหนือ-ใต้ขึ้นในบริเวณนี้ ซึ่งเกิดขึ้นจากการยกตัวของแผ่นดินที่ราบสูงอีสานในปัจจุบัน ส่งผลให้พื้นที่สองข้างของภูหินร่องกล้าทรุดตัวลง ชั้นหินบนภูหินร่องกล้าจึงถูกดึงให้เกิดรอยแตกอีกครั้ง (ภาพ ๔) หลังจากนั้นน้ำได้ทำหน้าที่กัดเซาะต่อมานานนับล้านปีผ่านการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยารังย้อยๆ อีกหลายครั้ง บางบริเวณจึงกลายเป็น

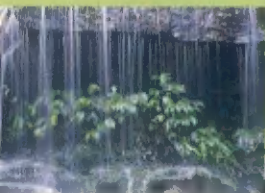
ร่องหินที่แตกกว้างยาวและลึก รู้จักกันในนาม “ลานหินแตก” ขณะที่ลานหินบางแห่งมีแม่น้ำใหญ่ไหลผ่านกวาดทรายในน้ำจึงทำหน้าที่ขัดสลับเหลี่ยมร่องหินให้กลมมนเป็นปุ่มปมเป็นที่มาของ “ลานหินปุ่ม” และบางจุดก็ถูกดันให้พลัดตั้งฉากกับแนวระนาบเดิมรอดพ้นจากการกัดเซาะจึงคงสภาพเดิมอยู่จนปัจจุบันซึ่งเรียกกันว่า “ชั้นแคร็ก” (sun crack) กาลเวลาวานานหลายสิบล้านปีในโลกให้กำเนิดภูเขานาม “ภูหินร่องกล้า” ประดับประดาด้วยสภาพธรณีวิทยาอันน่ามหัศจรรย์ ที่ไม่เพียงเฉพาะในเมืองไทยเท่านั้นแม้ในย่านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ยังไม่พบที่ใดเหมือน

ภาพแสดงการเกิดลานหินแตก

๑ เดินดูน้ำตกหมันแดง แห่งภูหินร่องกล้า

ภูหินร่องกล้า มิได้มีเพียงร่องรอยปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาครั้งใหญ่ หรือสมรภูมิลึบในอดีตเท่านั้น ครั้งหนึ่งเทือกเขาใหญ่น้อยเหล่านี้ปกคลุมด้วยป่าดงดิบชื้น ป่าผลัดใบที่อุดมสมบูรณ์ก่อนจะถูกบุกรุกจนกลายเป็นทุ่งหญ้าคาในปัจจุบัน เส้นน้ำสีเขียว หนาตามหิมาของน้ำตกหมันแดงทอดสายลงมาจากภูเขา พาดผ่านกลางป่าเขียวขจี เป็น ตัวแทนบอกเล่าถึงความสมบูรณ์ของผืนป่าตามหุบเขา ซอกกุ และที่ราบเมื่อครั้งอดีตที่ หลงเหลืออยู่

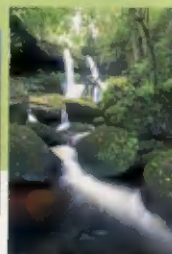
มณฑาเลื่อย

ภูมโล

สูง ๑๖๑๔ เมตรจากระดับน้ำทะเล เป็นภูเขา ซึ่งมีชื่อเสียง ของอุทยานฯ เนื่องจากเป็นเนินสูงชันที่สามารถตั้งฐานบินใหญ่ อิงเข้าใส่ภูหินร่องกล้าได้ ลมยกก่อนจึงเคยเป็นจุดสู้รบที่ดุเดือด รุนแรงจุดหนึ่งในสมรภูมิตั้ง บ้านภูมิลานที่คล้ายกับลานหินปูน เช่นกัน แต่ไม่ใหญ่โตเท่าบนภูหินร่องกล้า

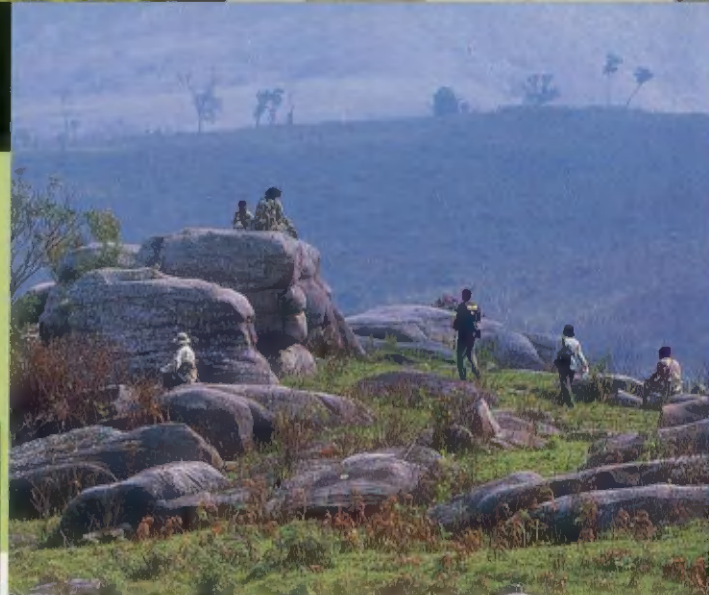
หมู่บ้านหมันขาวที่ชาวถิ่นอาศัยอยู่

หนึ่งในเก้าชั้นของ น้ำตกหมันแดง

เฟิร์นซีกแซกที่พบในเมืองไทย เป็นแห่งแรกระหว่างทางสู่ น้ำตกหมันแดง

บนยอดภูมโล สามารถมองเห็นภูหินร่องกล้าได้

น้ำตกหมันแดง
เป็นน้ำตกสวยที่สุด ของอุทยานแห่งชาติ ภูหินร่องกล้า มีทั้งหมด ๑๒ ชั้น เป็นต้นน้ำสายหนึ่งของลำน้ำหมันซึ่งไหลผ่าน จังหวัดเลยไปลงแม่น้ำโขง

เฟิร์นซีกแซก

(Acrostichum diffractum)
เฟิร์นพบใหม่บริเวณทางลง น้ำตกหมันแดง พบขึ้นเป็นกลุ่มๆ อยู่ริมธารน้ำ ก้านใบของเฟิร์น ชนิดนี้จะอยู่ด้านบนของใบแทนที่จะเป็นด้านล่างเช่นเฟิร์นอื่นๆ

จุดชมทิวทัศน์ธารพายุ

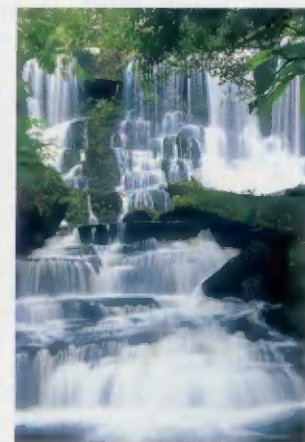
อยู่ตรงหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ บ้านทับเบิก เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นที่สวยงาม และ ในฤดูหนาวสามารถเห็นทะเลหมอกได้

เดินป่าสู่น้ำตกหมันแดง

น้ำตกหมันแดง เป็นน้ำตก ขนาดใหญ่ทั้งดงามและมีชื่อเสียง ที่สุดของอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า สายน้ำจากน้ำตกคือส่วนหนึ่งของ ต้นน้ำลำน้ำหมันที่ไหลผ่านจังหวัด เลยลงสู่แม่น้ำโขง อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ ๒๒ กิโลเมตร บนเส้นทางภูหินร่องกล้า-บ้านทับเบิก-หล่มเก่า ด้านหน้าทางเข้าน้ำตกเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ น้ำตกหมันแดง นักท่องเที่ยวที่สนใจติดต่อเจ้าหน้าที่นำทางได้ที่นี้โดยต้องไปกลับ ภายในวันเดียว เนื่องจากทางอุทยานฯ ไม่อนุญาตให้เข้าไปค้างแรมบริเวณ น้ำตก จึงควรออกเดินทางแต่เช้า จากปากทางมีเส้นทางเดินเท้าระยะทาง ๓.๕ กิโลเมตร ตัดผ่านป่าดงดิบ เข้าไปถึงตัวน้ำตกใช้เวลาประมาณ ๑.๕ ชั่วโมง ระหว่างทางลงสู่น้ำตก จะผ่านดงเมเปิ้ลหรือกุ่มแดง ซึ่งในช่วงฤดูหนาวจะเปลี่ยนใบเป็นสีแดง ร่วงหล่นสู่พื้นดูพรมสีแดงฉานตลอดเส้นทาง แต่ถ้าเป็นช่วงฤดูฝนลอง

สังเกตดูตามริมลำธารอาจพบกลุ่ม เฟิร์นซีกแซก หรือ เฟิร์นใบศร ซึ่งพบที่นี้เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย ลักษณะเด่นของเฟิร์นชนิดนี้ คือ ก้านใบจะอยู่ด้านบนของใบ แทนที่จะเป็นด้านล่างเช่นเฟิร์นชนิดอื่น นอกจากนี้ ยังอาจพบต้นข้าวร้อง ซึ่งนามเล็กๆ บริเวณใบของมันมีพิษทำให้บวมพอง คล้ายโดนไฟลวก ปวดแสบปวดร้อนมาก จากลำธารมาถึงตัวน้ำตกหมันแดงซึ่งจัดเป็นน้ำตกขนาดใหญ่และสวยที่สุดแห่งหนึ่งของไทย มีชั้นใหญ่น้อยถึง ๑๒ ชั้น แต่ชั้นที่มีขนาดใหญ่ น่าชมมีอยู่ราว ๔ ชั้น ชั้นที่สวยงามและลงเล่นน้ำได้คือชั้นที่ ๕ หากกลับจากน้ำตกต้องเดินขึ้นเขาชันมาก ถ้าเป็นช่วงฤดูแล้ง อาจเลือกเดินขึ้นไปยังหมู่บ้านหมันขาวของชาวกูย ซึ่งมีทางรถผ่านบ้านทับเบิกกลับสู่ที่ทำการอุทยานฯ ได้

ข้อมูลการเดินทาง

รถยนต์

จากกรุงเทพฯ สามารถไปได้หลายเส้นทาง คือ

เส้นทางที่ ๑ กรุงเทพฯ-เพชรบูรณ์-หล่มสัก จากถนนพหลโยธินเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๑ ผ่านเข้าสระบุรี จากนั้นแยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๐ ถึงจังหวัดเพชรบูรณ์ เลี้ยวเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๒ ทางไปน้ำตกแก่งโสภา ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง บริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๔๐ ระยะทางประมาณ ๔๖๑ กิโลเมตร ส่วนการเดินทางสู่อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ช่วงแรกใช้เส้นทางเดียวกับอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง ถึงสี่แยกบ้านแยงเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๒๐๐๓ สู่อำเภอนครไทย และเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๓๓๐ สูที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ระยะทางประมาณ ๔๔๕ กิโลเมตร หรือใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๐๑๐ จากจังหวัดเพชรบูรณ์ จากนั้นแยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๓๓๐ สูที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ระยะทางประมาณ ๓๔๙ กิโลเมตร

เส้นทางที่ ๒ กรุงเทพฯ-พิษณุโลก จากถนนพหลโยธินเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๒ ผ่านอยุธยา อย่างทอง ถึงนครสวรรค์ จากนั้นเลี้ยวเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๐๗ ผ่านจังหวัดพิษณุโลก เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๑๒ ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลง

หลวง บริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๔๐ ระยะทางประมาณ ๔๕๐ กิโลเมตร

เส้นทางสู่วัยพืทักษ์อุทยานฯ หนองแม่นา ทางตอนใต้ของอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง ห่างจากที่ทำการประมาณ ๖๐ กิโลเมตร ไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๑๒ ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ถึงแคมป์สน เลี้ยวขวาไปทางอำเภอนครไทย ผ่านอำเภอนครไทยถึงสี่แยกเลี้ยวขวาผ่านหน้าพระตำหนักเขาค้อ ตรงไปถึงบ้านทานตะวัน เลี้ยวขวาเข้าไปยังหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ หนองแม่นา

รถโดยสารประจำทาง

มีรถโดยสารประจำทางทั้งรถธรรมดาและรถปรับอากาศออกจากสถานีขนส่งหมอชิต ๒ สู่จังหวัดพิษณุโลก ทุกวัน ทุกชั่วโมง ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๖ ชั่วโมง จากสถานีขนส่งพิษณุโลกต่อรถโดยสารสายพิษณุโลก-เพชรบูรณ์ หรือพิษณุโลก-หล่มสักถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง ระยะทางประมาณ ๔๒ กิโลเมตร ส่วนการเดินทางสู่อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า จากสถานีขนส่งพิษณุโลกนั่งรถโดยสารพิษณุโลก-นครไทย ลงรถที่อำเภอนครไทย แล้วต่อรถสองแถวไปยังที่ทำการอุทยานฯ สอบถามรายละเอียดได้ที่สถานีขนส่งหมอชิต ๒ โทร. ๐-๒๕๓๒-๐๘๗๒, ๐-๒๕๓๒-๐๖๖๗, ๐-๒๕๓๒-๐๖๕๓

เครื่องบิน

มีเที่ยวบินของการบินไทยจากกรุงเทพฯ ถึง พิษณุโลก ทุกวัน วันละ ๔ เที่ยวบิน สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. ๐-๒๖๒๔-๒๐๐๐ จากพิษณุโลกต่อรถโดยสารสายพิษณุโลก-เพชรบูรณ์ หรือพิษณุโลก-หล่มสัก ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง หรือนั่งรถโดยสารสายพิษณุโลก-นครไทย ลงที่อำเภอนครไทย แล้วต่อรถสองแถวไปยังที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า

สิ่งอำนวยความสะดวก

ที่พัก

สอบถามรายละเอียดและติดต่อจองที่พักได้ที่ ส่วนอุทยานแห่งชาติ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้ กรุงเทพฯ โทร. ๐-๒๕๖๐-๔๒๙๒-๓ ต่อ ๗๒๔, ๗๒๕ หรือที่อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง ตู้ ปณ.๖๔ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๒๒ โทร. ๐-๕๕๓๓-๓๕๒๗ และอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ตู้ ปณ.๓ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๑๒๐ โทร. ๐-๕๕๓๓-๓๕๒๗

อัตราค่าที่พักในอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง

บ้านมุงเมือง ๑	๑๐ คน/หลัง	๒,๐๐๐ บาท
บ้านมุงเมือง ๒	๕ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
บ้านมุงเมือง ๓	๕ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
บ้านมุงเมือง ๔	๕ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
บ้านมุงเมือง ๕	๕ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
บ้านเดี่ยวดอย	๑๐ คน/หลัง	๒,๐๐๐ บาท
บ้านหับดามี ๑	๑๒ คน/หลัง	๒,๕๐๐ บาท
บ้านหับดามี ๒	๑๒ คน/หลัง	๒,๕๐๐ บาท
บ้านแสลงหลวง ๑	๖ คน/หลัง	๒,๐๐๐ บาท
บ้านแสลงหลวง ๒	๑๒ คน/หลัง	๒,๕๐๐ บาท
บ้านแสลงหลวง ๓	๑๒ คน/หลัง	๒,๕๐๐ บาท
บ้านแสลงหลวง ๔	๑๐ คน/หลัง	๒,๐๐๐ บาท
บ้านแสลงหลวง ๕	๙ คน/หลัง	๒,๐๐๐ บาท

สถานที่กางเต็นท์ (นำเต็นท์ไปเอง) ๓๐ บาท/คน/คืน

อัตราค่าที่พักในอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า

บ้านกล้วย	๗ คน/หลัง	๑,๕๐๐ บาท
บ้านกลุ่มหมอก	๗ คน/หลัง	๑,๕๐๐ บาท
บ้านร่องกล้า ๑	๕ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
บ้านบักไม้	๕ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
บ้านสายฝน	๕ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
บ้านเชิงดอย	๔ คน/หลัง	๑,๖๐๐ บาท
บ้านหิวเขา	๔ คน/หลัง	๑,๖๐๐ บาท
บ้านขอยฟ้า	๔ คน/หลัง	๑,๖๐๐ บาท
บ้านหมื่นแดง	๗ คน/หลัง	๑,๕๐๐ บาท
ค่ายพักแรม ๑	๒๐ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
ค่ายพักแรม ๒	๒๐ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
เต็นท์ภูผงั่ว	๒๐ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
เต็นท์ภูชี้ฟ้า	๒๐ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
เต็นท์ภูชี้ด	๒๐ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
เต็นท์ภูมิล	๒๐ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
เต็นท์ภูทิว	๒๐ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
เต็นท์ภูทิว	๒๐ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
เต็นท์ภูทิว	๒๐ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท
เต็นท์ภูทิว	๒๐ คน/หลัง	๑,๐๐๐ บาท

สถานที่กางเต็นท์ (นำเต็นท์ไปเอง) ๓๐ บาท/คน/คืน

ข้อแนะนำ

เดินป่า และพักแรม

- ติดต่อขอเจ้าหน้าที่นำทางจากอุทยานฯ (กรณีเส้นทางซับซ้อน/ป่าทึบ)
- ศึกษาเส้นทาง ตรวจสอบแผนที่ และเช็ทก่อนออกเดินทาง
- ดื่มน้ำให้อิ่มก่อนออกเดิน ๓๐ นาที
- เดินตามเส้นทางที่กำหนดหรืออนุญาต ปฏิบัติตามกฎหมายของอุทยานฯ อย่างเคร่งครัด
- กางเต็นท์พักแรมในบริเวณที่ทางอุทยานฯ อนุญาตหรือจัดไว้ให้ เลือกทำเลกางเต็นท์บนเนินหรือที่สูง อยู่ในที่โล่งด้านเหนือลม ส่วนของไฟอยู่ด้านหลังและดับกองไฟก่อนเข้านอน
- ทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้หรือนำกลับออกมา

ขี่จักรยาน

- ศึกษาทำความเข้าใจสถานที่เส้นทางก่อนเดินทาง
- อบอุ่นร่างกาย กล้ามเนื้อ ให้พร้อมก่อนเดินทาง
- ตรวจสอบสภาพรถให้พร้อมก่อนเดินทาง เตรียมยางใน ที่สูบลม สายเบรก กุญแจมือติดไว้ใช้ยามฉุกเฉิน
- แต่งกายให้รัดกุม สวมหมวกกันน็อก แว่นตา ถุงมือ รองเท้าผ้าใบ เตรียมกระติก น้ำดื่ม ยา ติดไปด้วย
- เตรียมอุปกรณ์ศึกษาธรรมชาติ ติดไปด้วย เช่น กล้องดูนก คู่มือดูนก กล้องถ่ายรูป แวนชวย สมุดบันทึก ปากกา ฯลฯ
- ทิ้งขยะบริเวณที่จัดไว้หรือรวบรวมกลับมาทิ้งที่ที่พัก

เที่ยวทุ่ง

- สวมหมวก ใส่เสื้อแขนยาว ป้องกันหญ้าบาด ไม่ควรใส่เสื้อผ้ายัด ซึ่งทำให้หญ้าเกี่ยวติดได้ง่าย
- เตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นไปด้วย เช่น กระติกน้ำ แวนชวย สมุดบันทึก ดินสอ ปากกา กล้องถ่ายรูป
- เดินตามทางเดินที่มีอยู่เรียงแถวกันไป ไม่เดินเหยียบย่ำออกไปในทุ่ง
- ไม่ทิ้งขยะในทุ่งหญ้า รวบรวมนำกลับออกมา
- ไม่นำต้นไม้ ดอกไม้ ดอกหญ้า กลับออกมา

เที่ยวถ้ำ

- ใส่เสื้อผ้าที่กระชับน้ำหนักเบา ไม่อึดน้ำ ควรใส่รองเท้าแตะมีส้นยวบ ไรต์สัน
- เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม อาทิ เช่น ไฟฉาย (แบบติดหัว) หมวกกันกระแทก เสื้อชูชีพ เชือก และถุงพลาสติกใส่ข้าวของสิ่งของต่างๆ กันเปียกน้ำเพราะถ้ำบางแห่งอาจต้องลุยน้ำเข้าไป
- ติดต่อแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบ หรือขอเจ้าหน้าที่นำทาง
- ควรเดินตามกันเป็นกลุ่ม
- ไม่จำเป็นต้องขีดเขียน เหยียบย่ำทำลายหินงอก หินย้อยในถ้ำ

เที่ยวน้ำตก

- ใส่เสื้อผ้าที่กระชับน้ำหนักเบา ไม่อึดน้ำ
- สังเกตระดับน้ำหรือน้ำป่า หากมีฝนตกหนักควรขึ้นจากน้ำมาอยู่ในบริเวณที่ปลอดภัย
- ควรมีเพื่อนร่วมเล่นน้ำหรืออยู่บริเวณใกล้เคียง ไม่ลงเล่นน้ำคนเดียว

- ไม่ลงเล่นน้ำบริเวณน้ำตกหรือวังน้ำวนที่อันตราย
- ไม่ปีนป่ายก้อนหิน โขดหิน หน้าผา บริเวณน้ำตก
- ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพราะอาจเกิดการมีเมาเสี่ยงต่อการจมน้ำ
- ไม่ทิ้งขยะบริเวณน้ำตกหรือทางเดิน
- ไม่ขีดเขียนบนก้อนหิน หน้าผา

ล่องเรือ และล่องแก่ง

- แต่งกายให้กระชับรัดกุม เช่น กางเกงขาสั้น เสื้อผ้าที่แห้งง่าย สวมรองเท้าแตะ ใส่หมวก หรือเสื้อกันลม
- ตรวจสอบสภาพอากาศ คลื่นลม ก่อนออกเดินทาง ไม่ล่องเรือ ขณะฝนตก/มีพายุ หรือคลื่นลมแรง
- ตรวจสอบความแข็งแรงของเรือ เลือกขนาด/ประเภทเรือให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เดินทาง
- กล้องถ่ายรูป อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ควรใส่ถุงพลาสติกหรือถุงกันเปียกน้ำให้เรียบร้อย สิ่งของต่างๆ เลือกไปเฉพาะที่จำเป็น
- สวมเสื้อชูชีพ หมวกกันน็อก (ล่องแก่ง) ให้เรียบร้อย
- ปฏิบัติตามคำแนะนำของคนขับเรือ ผู้นำทาง หรือมัคคุเทศก์
- รวบรวมขยะกลับมากำจัดที่ทิ้ง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๒๐๒ อาคารเฉลิมฉลอง ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐๖-๒๖๙๔-๕๒๒๒ (๔๐ เลขหมาย)
โทรสาร ๐๖-๒๖๙๔-๕๒๒๐-๕
Internet : www.tat.or.th
E-mail Address : center@tat.or.th

สำนักงาน ททท. ในประเทศ
สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๑ (ภาคเหนือตอนบน)
๐๘๔/๐๖ ถนนเชียงใหม่-ลำพูน ตำบลเวียงใต้ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๐๐๐
โทร. ๐-๕๓๒๔-๕๐๐๕, ๐-๕๓๒๔-๕๐๐๖, ๐-๕๓๒๔-๕๐๐๗, ๐-๕๓๒๔-๕๐๐๘
โทรสาร ๐-๕๓๒๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน
สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๒ (ภาคเหนือตอนบน)
๔๔๔/๐๖ ถนนสิงห์ไพล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๓๐๐๐
โทร. ๐-๕๓๒๔-๕๐๐๕
โทรสาร ๐-๕๓๒๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน
สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๓ (ภาคเหนือตอนล่าง)
๒๐๙/๗-๔ ศูนย์การค้าสุริยสิทธิ์ ถนนบรมไตรโลกนาถ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐
โทร. ๐-๕๖๕๔-๒๒๒๔
โทรสาร ๐-๕๖๕๔-๒๒๒๔
พื้นที่ความรับผิดชอบ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย
สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๔ (ภาคเหนือตอนล่าง)
๐๙๓ ถนนตากสิน ตำบลหนองหลวง อำเภอเมือง จังหวัดตาก ๖๓๐๐๐
โทร. ๐-๕๕๕๐-๕๓๓๓-๔
โทรสาร ๐-๕๕๕๐-๕๓๓๔
พื้นที่ความรับผิดชอบ ตาก พิจิตร กำแพงเพชร
สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๑ (ภาคกลางฝั่งตะวันออก)
๖๖๖/๕๐ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๕๓๒๔-๕๐๐๕, ๐-๕๓๒๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๕๓๒๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ กาญจนบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๒ (ภาคกลางฝั่งตะวันตก)
๕๐๐/๕๐ ถนนเพชรเกษม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐
โทร. ๐-๓๒๒๗-๐๐๐๕-๖
โทรสาร ๐-๓๒๒๗-๐๐๐๖
พื้นที่ความรับผิดชอบ กาญจนบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๓ (ภาคกลางฝั่งตะวันออก)
๖๐๙ หมู่ ๑๐ ถนนระเทศวิภาวดี อำเภอบางละมุง เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ๒๐๒๐๐

โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ ชลบุรี สมุทรปราการ
สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๔ (ภาคกลางฝั่งตะวันออก)
๕๕๕/๕ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ ระยอง จันทบุรี
สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๕ (ภาคกลางฝั่งตะวันออก)
๐๐๐ หมู่ ๑ ถนนตราด-พหลโยธิน ตำบลแหลมทอง อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด ๒๒๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ ระยอง จันทบุรี
สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๖ (ภาคกลางตอนบน)
๔๔๔/๒๒ หมู่ ๔ ตำบลพระคูขันธ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ พระนครศรีอยุธยา สระบุรี
อ่างทอง สุพรรณบุรี ปทุมธานี และนนทบุรี
สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๗ (ภาคกลางตอนบน)
ถนนระบือพระธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ สุพรรณบุรี นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี
สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๘ (ภาคกลางตอนบน)
๐๘๔/๔๔ หมู่ ๑ ถนนสุพรรณบุรี ตำบลลำไย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครนายก สระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา
สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ
๒๐๒/๒๒ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครราชสีมาบุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ
สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ เขต ๒ (ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนล่าง)
๒๐๒/๕๐ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครราชสีมาบุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ
สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ เขต ๓ (ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนล่าง)
๒๐๒/๕๐ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครราชสีมาบุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ
สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ เขต ๔ (ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนล่าง)
๒๐๒/๕๐ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครราชสีมาบุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ
สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ เขต ๕ (ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนล่าง)
๒๐๒/๕๐ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครราชสีมาบุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ เขต ๓ (ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนบน)
๕๕๕/๕ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ ชลบุรี ระยอง นครราชสีมาบุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ
สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ เขต ๔ (ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนบน)
๔๔๔/๒๒ หมู่ ๔ ตำบลพระคูขันธ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ ระยอง จันทบุรี
สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ เขต ๕ (ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนล่าง)
๒๐๒/๒๒ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕, ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๖
โทรสาร ๐-๓๖๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครราชสีมาบุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ
สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๑ (ภาคใต้ตอนล่าง)
๐/๑ ซอย ๖ นิพัทธ์วิถี ๓ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๖, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๗
โทรสาร ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ สงขลา สตูล
สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๒ (ภาคใต้ตอนล่าง)
๐/๑ ซอย ๖ นิพัทธ์วิถี ๓ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๖, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๗
โทรสาร ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ สงขลา สตูล
สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๓ (ภาคใต้ตอนล่าง)
๐/๑ ซอย ๖ นิพัทธ์วิถี ๓ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๖, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๗
โทรสาร ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครศรีธรรมราช ตรัง พังงา
สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๔ (ภาคใต้ตอนล่าง)
๐๐๒/๒๒ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๖, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๗
โทรสาร ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครราชสีมาบุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ
สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๕ (ภาคใต้ตอนบน)
๗๗-๗๕ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองเตย อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๖, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๗
โทรสาร ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ ภูเก็ต พังงา กระบี่
สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๖ (ภาคใต้ตอนบน)
๕ ถนนตลาดใหม่ บ้านดอน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๕๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๖, ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๗
โทรสาร ๐-๗๕๕๔-๕๐๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ สุราษฎร์ธานี ร้อยพระบาท

สำนักงาน ททท. ต่างประเทศ
สำนักงานกัวลาลัมเปอร์
Suite 22.01, 22nd Floor, Menara Lion, 155, Jalan Ampang, 50450 Kuala Lumpur, MALAYSIA
Tel : (60 3) 216-23480
Fax : (60 3) 216-23486
E-mail Address : sawat@po.jaring.my

สำนักงานสิงคโปร์
๐/๑ Royal Thai Embassy, 370 Orchard Rd., Singapore 238870, SINGAPORE
Tel : (65) 235-7894, 235-7901, 735-0637
Fax : (65) 733-5653
E-mail Address : tatsin@inbox.singnet.com.sg

สำนักงานฮ่องกง
401 Fairmont House, 8 Cotton Tree Drive, Central, HONG KONG
Tel : (85 2) 2868-0732, 2868-0854
Fax : (85 2) 2868-4585
E-mail Address : tatsin@hk.super.net

สำนักงานโตเกียว
Yurakucho Denki Bldg., South Tower 2nd Floor, Rm. 256, 1-7-1 Yurakucho, Chiyoda-ku, Tokyo 100, JAPAN
Tel : (81 3) 3218-0337, 3218-0355, 3218-1077
Fax : (81 3) 3218-0855
E-mail Address : tatsin@corsscross.com

สำนักงานโซคาโก
3rd Floor, Yurakucho Bldg., 3rd Floor, 1-6-8 Kishicho, Nishi-ku, Osaka 550-0014, JAPAN
Tel : (81 6) 6543-9654, 6543-9655
Fax : (81 6) 6543-9660
E-mail Address : tatsin@ca.mbn.or.jp

สำนักงานเซี่ยงไฮ้
EL Gala Bldg., 6th Floor, 1-4-2 Xinglin, Chuo-ku, Fukuoka 810-0001, JAPAN
Tel : (81 92) 725-8808 Fax : (81 92) 735-4434
E-mail Address : tatsin@fukuoka-net.or.jp

สำนักงานไทเป
13th Floor, Best Tower, No.111 Sung Chiang Road, (Near Nanking East Road Junction) Taipei 104
Tel : (886 2) 2502-1600 Fax : (886 2) 2502-1603
E-mail Address : tatsin@ms3.hinet.net

สำนักงานโซล
Coryo Daeyungak Center Building, Rm. 804, 8th Floor, 25-5, 1-ka, Chungmu-ro, Chung-gu, Seoul 100-700, KOREA
Tel : (82 2) 779-5417, 779-5418, 771-9650
Fax : (82 2) 779-5419
E-mail Address : tatsin@soback.kornet.net

สำนักงานซิดนีย์
2nd Floor, 75 Pitt Street, Sydney NSW 2000 AUSTRALIA
Tel : (61 2) 9247-7549 Fax : (61 2) 9251-2485
E-mail Address : info@thailand.net.au

สำนักงานลอนดอน
48 Albemarle Street, London W1X 3 FE, ENGLAND, U.K.
Tel : (44207) 489-7679 Fax : (44207) 629-5519
E-mail Address : info@uk-thai-tourism.co.uk

สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต
Thailandisches Fremdenverkehrsamt, Bethmannstr. 58, D-60311 Frankfurt/M., GERMANY
Tel : (49 69) 138-1390 Fax : (49 69) 281-466
E-mail Address : tatsin@t-online.de

สำนักงานปารีส
80 Avenue des Champs Elysees, 75008 Paris, FRANCE
Tel : (33 1) 5653-4700 Fax : (33 1) 4563-7888
E-mail Address : tatsin@wanadoo.fr

สำนักงานนาโงโย
Ente Nazionale per il Turismo Thailandese, Via Barberini, 65, 4th Floor, 00187 Roma, ITALY
Tel : (39 06) 420-14422, 420-14426
Fax : (39 06) 487-3500
E-mail Address : tatsin@iol.it

สำนักงานซานโตส
611 North Larchmont Blvd., 1st Floor, Los Angeles, CA 90004, U.S.A.
Tel : (1 323) 461-8814 Fax : (1 323) 461-9834
E-mail Address : tatsin@netcom.com

สำนักงานนิวยอร์ก (ซีวาร์ต)
C/O Royal Thai Consulate-General, 351 East 52nd Street, New York, N.Y. 10022
Tel : (1 212) 754-2536-8, 754-1770
Fax : (1 212) 754-1907